

Forum PPP

magazyn inwestycji publicznych

ISSN 1899-0878

1(22)2013

Energetyka i gospodarka odpadami

JESSICA zmienia miasta Pomorza
Mało dróg w ppp

POLSKA – kiedy czas dla partnerstwa publiczno-prywatnego?

Polska zaskakująco dobrze radzi sobie z niełatwą sytuacją na rynkach finansowych, która rozpoczęła się w II połowie 2008 roku. W 2009 roku była jedyną Europejską gospodarką, która notowała dodatni wzrost PKB. Co jednak uczynić, aby utrzymać poziom inwestycyjny z lat ubiegłych i sprawić, aby określenie "zielonej wyspy" nie pozostało tylko wspomnieniem? Jak efektywnie wykorzystać przyznane Polsce środki pomocowe z UE? Czy pomóc mogą "Polskie inwestycje"? Prywatne efektywność, innowacyjność, kapitał i know-how, które tkwią w ppp, są na wyciągnięcie ręki. Jak szybko zrozumiemy istotę ppp i nauczymy się z niej czerpać? Zależy to tylko od nas.

KONFERENCJA – diagnoza rynku i wymiana doświadczeń

"Speed uppp POLAND" to właściwe miejsce dla wszystkich stron rozwijających rynek inwestycji publicznych ppp w Polsce – decydentów administracji rządowej, samorządów (głównego motoru działań ppp w Polsce), całej branży budowlanej, instytucji finansowych, inwestorów, deweloperów, doradców, ekspertów, finansistów, środowiska naukowego, organizacji pozarządowych czy instytucji otoczenia biznesu. Bądźcie Państwo z nami.

PROGRAM – wyjątkowy program i goście "Speed uppp POLAND"

"Speed uppp POLAND" dostarczy Państwu najświeższych informacji o polskim rynku ppp, da wgląd w najważniejsze ryzyka i trudności, z którymi mierzy się ten rynek, naświetli ważne obszary aktywności Państwa (edukacja, ochrona zdrowia, energetyka i OZE, gospodarka odpadami, ICT, drogownictwo), otworzy oczy na inwestycje zagraniczne na przykładzie kapitału z Chin, nakreśli perspektywy łączenia funduszy UE z ppp w latach 2014–2020, jak również pomoże zrozumieć, jak rynek ppp może skorzystać dzięki zmianom w prawie.

www.Speed
u p p p .com
WARSZAWA, PKiN
24–25. KWIETNIA 2013

Speed uppp POLAND

ORGANIZATOR:

PRZY WSPARCIU:

REJESTRACJA UCZESTNICTWA NA www.IPPP.pl/platnosci

SZANOWNI PAŃSTWO,

Tradycyjnie już, zimowy numer Forum PPP poświęcamy energetyce. Ten segment rynku ppp rozwija się coraz dynamiczniej. Rosnące znaczenie współpracy podmiotów publicznych i prywatnych przy efektywnym energetycznie zarządzaniu budynkami publicznymi jest dostrzegane również przez instytucje UE, które rekomendują ppp w tego typu projektach.

Nic dziwnego zresztą, ponieważ najlepszą zachętą, w tych trudnych dla budżetów publicznych latach, jest realna gwarancja oszczędności w obszarze wydatków bieżących na jakie liczyć mogą gminy, które zdecydowały się na ppp w projektach termomodernizacyjnych.

Partnerstwo publiczno-prywatne oraz fundusze UE mogą być również szansą na rozwój tradycyjnej energetyki, szczególnie gazownictwa. Nie bez znaczenia jest również możliwość współpracy przy przedsięwzięciach energooszczędnych, dotyczących oświetlenia ulicznego. Początek roku był również obiecujący dla projektów rewitalizacyjnych – zamknięto pierwszy w Europie projekt rewitalizacyjny ppp z wykorzystaniem hybrydowego finansowania ze środków zwrotnych, jak miało to miejsce w Sopocie.

Oby dynamicznie rozwijający się segment rynku ppp, jakim jest energetyka, był przykładem dla projektów w innych obszarach infrastruktury publicznej, takich jak gospodarka odpadami czy drogownictwo, które w ten zimowy czas szczególnie ujawniają swe niedoinwestowanie.

Zapraszamy do lektury kolejnego numeru Forum PPP

Bartosz Korbus
Redaktor Naczelny

Forum PPP

magazyn inwestycji publicznych

Redakcja:

ul. Noakowskiego 24
00-668 Warszawa
tel. 22 392 82 02, 22 392 82 04
fax 22 435 95 03
redakcja@forumppp.com.pl
www.forumppp.com.pl

Redaktor Naczelny:

Bartosz Korbus

Redaktorzy współpracujący:

Marcin Wawrzyniak
Adam Jędrzejewski
Dawid Zalewski
Ewelina Stępień
tel. 22 392 82 04
redakcja@forumppp.com.pl

Dyrektor Wydawniczy:

Violetta Drabik - Franiewska
tel. 22 392 82 02; kom. 603 718 658
v.franiewska@forumppp.com.pl

Skład i łamanie:

STUDIO R Robert Lisiecki
ul. Twarda 56a lok 101, 00-818 Warszawa
tel. 501 446 866, e-mail: estudior@wp.pl

Korekta

Ewelina Stępień

Wydawca:

VDF Violetta Drabik - Franiewska
ul. Horbaczewskiego 3 lok. 25
03-984 Warszawa

Instytut Partnerstwa
Publiczno - Prywatnego
ul. Noakowskiego 24
00-668 Warszawa

Spis treści

Ppp na co dzień

Rynek energetyczny przyszłością ppp?	3
Czy rynek wyeliminuje ppp w gospodarce odpadami użytkowymi?	7
Efektywność energetyczna elementem przedsięwzięć ppp	12
Koncesja na parkingi kubaturowe w Gdańsku	13

Z wizytą w ...

Gwarantowany efekt podstawą sukcesu partnera publicznego	14
Pierwszy w Europie projekt hybrydowy ze środków zwrotnych UE	17
Pierwszy w Polsce hybrydowy projekt koncesji w zakresie gazownictwa	20

Finanse na codzień

Ppp a dofinansowanie modernizacji oświetlenia miejskiego przy połączeniu kapitału prywatnego i środków dostępnych w ramach programu Sowa	25
--	----

Samorządowa Akademia PPP

Mało dróg w ppp - wina złego doboru technologii?	29
--	----

Wydarzenia

Forum Gospodarcze „Energia i Środowisko”	31
Partnerstwo publiczno-prywatne w budownictwie	31
Status quo polskiego ppp a niemieckie doświadczenia	32

Redakcja nie podnosi odpowiedzialności za treść i grafikę reklam oraz za treść artykułów nadsyłanych do redakcji, nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do dokonywania wszelkich skrótów w nadesłanych artykułach.

RYNEK ENERGETYCZNY

PRZYSZŁOŚCIĄ PPP?

Nowa ustawa o odnawialnych źródłach energii oraz unijna perspektywa na lata 2014-2020, to zagadnienia szczególnie ważne dla szeroko rozumianej branży energetycznej.

Przede wszystkim dlatego, że bardzo wiele projektów czeka na dofinansowanie z budżetu unijnego. W Polsce sytuacja jest tym trudniejsza, że projekty energetyczne nie cieszą się dużą popularnością, są dla samorządów koniecznością wynikającą z przepisów unijnych, a mieszkańcy terenów, na których budowane są biogazownie czy spalarnie, wnoszą zdecydowany sprzeciw wobec tego typu projektów, choć to wcale nie znaczy, że nie podejmuje się inwestycji tego typu. Kolejnym ważkim problemem jest produkcja energii z odnawialnych źródeł. Mimo iż do 2020 r. członkowie Unii Europejskiej powinni osiągnąć 20 % energii ze źródeł odnawialnych, instalacje słoneczne czy farmy wiatrowe, to domena przede wszystkim sektora prywatnego.

Jednak **Urząd Miasta w Kraśniku**, jako pierwsze miasto w Polsce, **zamierza realizować budowę elektrowni fotowoltaicznej w formule ppp**.

Źródło: UM Kraśnik

dz. Fabryczna Kraśnika

Rolą partnera prywatnego będzie: zaprojektowanie, wybudowanie i eksploatacja farmy fotowoltaicznej, a także dostarczanie energii z odnawialnych źródeł energii. Inwestycje, które Urząd Miasta w Kraśniku zamierza wprowadzić, mają na celu zmniejszenie zużycia energii elektrycznej oraz ochronę środowiska¹.

Kolejny, poważny problem rysuje się w przypadku projektów dotyczących biogazowni. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zawartymi w dokumencie Kierunki rozwoju biogazowni rolniczych w Polsce na lata 2012-2014 gminy mają obowiązek wybudować jedną biogazownię na swoim terenie. Jednak rząd zmodyfikował ustawę o nasiennictwie i zabronił uprawy m.in. modyfikowanej kukurydzy MON810, którą wykorzystuje się w biogazowniach (przepis ten obowiązuje od 28 stycznia br.), co może wpłynąć w pewnym stopniu na popularność ww. projektów.

Inwestycja o nazwie „Budowa i eksploatacja farmy słonecznej Nowa Energia Kraśnik 1” jest realizowana w trybie ustawy z dn. 19 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane i usługi (Dz. U. z 2009 r., Nr 19, poz. 101 ze zm.) w oparciu o ustawę z dnia 18 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz.U. z 2009 r., Nr 19, poz. 100 ze zm.). Projekt ten jest częścią szeroko zakrojonego autorskiego pomysłu, który nosi nazwę „Nowa Energia dla Kraśnika”. Ogłoszenie wniosku o koncesji na roboty budowlane zostało

¹) Opracowano na podstawie materiałów udostępnionych przez UM w Kraśniku i BZP.

ZAGOSPODAROWANIE TERENU POD INWESTYCJE W KRAŚNIKU OBRĘB BUDZYŃ PROPOZYCJA DLA INWESTORÓW

na terenie Tarnobrzelskiej specjalnej strefy ekonomicznej
EURO-PARK WISŁOSAN
w Kraśniku

Źródło: UM Kraśnik

WYKAZ DZIAŁEK INWESTYCYJNYCH		
nr działki	powierzchnia [m²]	zapotrzebowanie [m²]
1.	4.0279	1.000
2.	0.0000	0.000
3.	0.0000	0.000
4.	0.0000	0.000
5.	0.0000	0.000
6.	0.0000	0.000
7.	0.0000	0.000
8.	0.0000	0.000
9.	0.0000	0.000
10.	0.0000	0.000

PROJEKTOWANE UŻYTKOWANIE TERENU	
1. obszar inwestycyjny	1.000 m²
2. obszar inwestycyjny	1.000 m²
3. obszar inwestycyjny	1.000 m²
4. obszar inwestycyjny	1.000 m²
5. obszar inwestycyjny	1.000 m²
6. obszar inwestycyjny	1.000 m²
7. obszar inwestycyjny	1.000 m²
8. obszar inwestycyjny	1.000 m²
9. obszar inwestycyjny	1.000 m²
10. obszar inwestycyjny	1.000 m²

ZAGOSPODAROWANIE TERENU	
1. obszar inwestycyjny	1.000 m²
2. obszar inwestycyjny	1.000 m²
3. obszar inwestycyjny	1.000 m²
4. obszar inwestycyjny	1.000 m²
5. obszar inwestycyjny	1.000 m²
6. obszar inwestycyjny	1.000 m²
7. obszar inwestycyjny	1.000 m²
8. obszar inwestycyjny	1.000 m²
9. obszar inwestycyjny	1.000 m²
10. obszar inwestycyjny	1.000 m²

Powyższy problem został szerzej poruszony w Forum PPP w numerze 3 z 2012 r. w artykule Piotra Ostrowskiego.

Biogazownie

Dokument regulujący działanie biogazowni na terenie Polski został przyjęty 13 lipca 2010 r. i jest zgodny z Polityką Rolną Unii Europejskiej². Zawarte w nim informacje rozwiązują kwestię m.in. lokalizacji inwestycji. Zgodnie z zawartymi w nim zapisami, będą one powstawały przede wszystkim w gminach wiejskich. Różnica pomiędzy biogazownią a spalarnią ogranicza się do innej technologii przetwarzania odpadów. W wyniku gazyfikacji w biogazowni powstaje czysty syntetyczny gaz służący do produkcji energii i mocy³.

Projekty budowy biogazowni nie cieszą się popularnością, ze względu na niepokój, jaki wywołują u mieszkańców okolicznych terenów.

Tak było w przypadku projektu budowy biogazowni na terenie gminy Wińsko⁴.

Jak wynika z raportu IPPP, większość inwestycji związana z budową biogazowni pozostaje w sferze planów, a decyzje dotyczące budowy postanowiono odłożyć aż ostatecznych rozwiązań ustawodawczych i finansowych.

Dwa projekty nie zostały zrealizowane ze względu na brak porozumienia z inwestorem prywatnym. Należy do nich **przedsięwzięcie w Nowogrodzie Bobrzańskim oraz w Dobiegniewie**. Jednak w obu przypadkach nie zrezygnowano z realizacji projektów budowy biogazowni.

Pracownicy UM w Nowogrodzie Bobrzańskim poszukują partnera, natomiast w Dobiegniewie dopiero pod koniec lutego br. zapadnie ostateczna decyzja dotycząca tego, jakie działania podjąć w celu dalszej realizacji inwestycji.

Udało się zrealizować budowę dwóch biogazowni, z których jedna położona jest na terenie Gminy Piecki, druga w Rucianym - Nidzie.

Pierwsza z wymienionych inwestycji została zrealizowana w 2010r., a zaopatrywanie w ciepło budynków użyteczności publicznej oraz osiedla mieszkaniowego odbywa się od 2011 r. Umowa z inwestorem prywatnym opiewa na 30 lat. Natomiast biogazownia w Rucianym - Nidzie rozpocznie działalność pod koniec lutego br.

Projekty spalarniane

W wielu publikacjach dotyczących OZE podkreśla się, że ze względu na modele finansowania ppp to praktycznie jedyne rozwiązanie dla tego typu projektów.

Tak dzieje się w przypadku gospodarki odpadami komunalnymi, gdyż to sektor prywatny ma bogate doświadczenie w realizacji tego typu projektów, a inwestycje spalarniane są bardzo trudne w zarządzaniu i kosztowne w utrzymaniu. Powyższy problem został poruszony na łamach Forum PPP w numerze 1 z 2012 r. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nałożono na samorządy obowiązek budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, którą omawiał Marcin Wawrzyniak w Forum PPP w numerze 1 z 2012 r.

W projektach budowy spalarni w formule ppp, która wydaje się być jedyną słuszną drogą do realizacji ww. projektów, dominuje tendencja do tego, aby rola partnera publicznego polegała na stronie organizacyjnej projektu, tzn. wskazaniu miejsca budowy spalarni czy określenia i oszacowania potrzeb danego regionu. Natomiast partner prywatny powinien wziąć

2) <http://www.mg.gov.pl/node/11898>

3) http://www.portalbiogazowy.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=85&Itemid=97

4) <http://www.gazetawroclawska.pl/artykul/536913,chca-budowac-biogazownie-w-regionie-w-winsku-mieszkancy-juz-id,t.html?cookie=1>

Źródło: www.sxc.hu

na siebie proces projektowania, budowy oraz zarządzania spalarnią. Przyjrzyjmy się bliżej tym projektom. Towarzyszą im akcje szeroko zakrojone akcje promocyjne. Tak dzieje się w przypadku **budowy Elektrociepłowni w Olsztynie**, która ma zamiar realizować ww. projekt w formule dialogu konkurencyjnego. Projekt ten był poprzedzony market testami.

Jak wynika z badań przeprowadzonych przez IPPP, samorządom pozostaje także do wykorzystania w projektach spalarnianych hybrydowe ppp, współfinansowane ze środków unijnych. Projekty te mają duże szanse w tego rodzaju inwestycjach, szczególnie z uwagi na nową perspektywę finansową przewidzianą na lata 2014-2020.

Tego typu projektem jest **poznańska inwestycja**, współfinansowana ze środków unijnych w kwocie 352 mln zł w finansowaniu przewidzianym na lata 2010-2014. Z tego też względu inwestycja ta musi być ukończona w 2015 r.

W wyniku dialogu konkurencyjnego do realizacji przedsięwzięcia „System gospodarki odpadami dla miasta Poznania” wybrano firmę Sita Zielona Energia Sp. z o.o.

Procedura przetargowa trwała 18 miesięcy, a instalacje mają zacząć działać w 2016 r.

Rolą partnera prywatnego jest zaprojektowanie, sfinansowanie i eksploatacja spalarni przez 25 lat.

Kolejnym projektem, zakończonym sukcesem, jest **budowa spalarni odpadów w Krakowie**. 31 października Krakowski

Holding Komunalny S.A. podpisał umowę z koreańską firmą Posco Engineering & Construction Co., Ltd. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 790 mln zł, z czego 372 mln zł jest dofinansowane ze środków unijnych. W skład budowanego zakładu będą wchodziły: lamusowanie, sortowanie, kompostowanie, punkt demontażu oraz składowisko Barycz.

Zaletą tego projektu jest wykorzystywanie odpadów do produkcji energii cieplnej i elektrycznej.

Projekty tego typu przynoszą wymierne korzyści dla miast, walcząc nie tylko z wysypiskami śmieci usytuowanymi poza miastem, ale uzyskując energię, produkowaną za pomocą kogeneracji⁵.

Jak wynika z raportu IPPP, **Urząd Miasta Łodzi także planuje budowę spalarni**, gdzie rozważana jest formuła ppp.

Nadal trwają konsultacje oraz analizy prawne i techniczne z doradcami. Wszelkie wiążące decyzje, co do sposobu realizacji inwestycji, najprawdopodobniej zapadną w marcu br. Status umowy obowiązującej (zawartej w lipcu 2012r.) ma projekt dotyczący pozyskiwania energii z biogazu ze składowiska odpadów komunalnych, realizowany przez **Urząd Miasta w Zawierciu**.

Grafika: Studio R

Termomodernizacja

Termomodernizacja jest jednym z najpopularniejszych projektów, jakie są realizowane przez samorządy w trybie ppp na rynku energetycznym. Pozwala ona wygenerowanie bardzo dużych oszczędności w zużyciu energii, co samorządom w obliczu kurczących się finansów pozwala na duże oszczędności.

5) <http://www.ekospalarnia.krakow.pl/UmowaNaBudoweSpalarni.html>

Obok motywów finansowych bardzo ważny jest wpływ ww. projektów na środowisko i emisję gazów cieplarnianych do atmosfery.

Na rynku ppp udanym projektem kompleksowej termomodernizacji budynków oświatowych może poszczycić się **Gmina Radzionków**, która zawarła umowę na 10 lat z firmą Siemens. Partner prywatny, oprócz podstawowych prac, polegających na wymianie c.o., oświetlenia i ocieplenia, dodatkowo wyposaży budynek m.in. w automatyczne opomiarowanie wszystkich mediów, a także systemy do regulacji ciepła.

Zadania partnera prywatnego polegają na wykonaniu, sfinansowaniu i udzieleniu gwarancji na uzyskanie oszczędności. Wzorem gminy Radzionków podążył **Urząd Miejski w Karzowie**, który 2 stycznia br. podpisał umowę z firmą Siemens na kompleksową termomodernizację 11 budynków oświatowych. Natomiast **Urząd Miejski w Bytomiu** ogłosił postępowanie na wybór partnera do realizacji projektu 13 grudnia 2012 r. Zapoznanie się z ofertą inwestorów nastąpiło 28 stycznia br. Inwestycja ma być realizowana w formie dialogu konkurencyjnego, a ppp będzie trwało przez 15 lat.

Do zadań partnera prywatnego będzie należała: modernizacja, utrzymanie obiektów i zarządzanie źródłami ciepła oraz energią elektryczną przez cały okres obowiązywania umowy.

Partner prywatny zapewni także finansowanie przedsięwzięcia, tj. pokryje koszty prac projektowych, robót budowlanych, zarządzania energią i usuwania awarii powstałych w okresie utrzymywania obiektów⁶.

Kolejnym projektem przykładu termomodernizacji jest inwestycja, która będzie realizowana w **Sosnowcu**. Partnerem miasta została firma Siemens wyłoniona w wyniku dialogu konkurencyjnego. Umowa została zawarta 22 stycznia br.

na okres 10 lat. Jej wartość wynosi 17,022 mln złotych. Założenia projektu zakładają zmniejszenie zużycia energii cieplnej o 25,17 %, a energii elektrycznej o 30,83 %.

W 87 budynkach oświatowych, które są objęte ww. działaniem, nie będą prowadzone typowe prace termomodernizacyjne, gdyż celem tego projektu jest efektywne zarządzanie energią, polegające na sterowaniu temperaturą w pomieszczeniach⁷.

Powyższą tezę o popularności projektów termomodernizacyjnych potwierdzają nowe ogłoszenia o wyborze partnera prywatnego. **Gmina Świdnica** ogłosiła postępowanie na kompleksową termomodernizację budynków komunalnych, której celem jest zmniejszenie kosztów energii cieplnej i mediów. Ma ona zamiar realizować przedsięwzięcie w formie dialogu konkurencyjnego do którego zaprosi 4 inwestorów. Gmina przewiduje zakończenie współpracy typu ppp 1 października 2023 r. Natomiast **powiat pułtuski** ogłosił postępowanie na przeprowadzenie termomodernizacji Zakładu Opieki Społecznej w Oidakach. Zadaniem partnera prywatnego będzie: zaprojektowanie oraz opracowanie audytów energetycznych. Przewidzianą formą wynagrodzenia dla partnera prywatnego będą oszczędności generowane przez zmniejszone zużycie energii. Gmina zaprosi do dialogu konkurencyjnego 3 firmy prywatne⁸.

Kolejną gminą, która ogłosiła postępowanie dotyczące wyboru partnera prywatnego do przeprowadzenia termomodernizacji jest **Piekoszów**. Projekt obejmuje zarządzanie energią elektryczną, energetyczną i ciepłą.

Formą wyłonienia partnera do realizacji inwestycji jest dialog konkurencyjny, w wyniku którego do negocjacji zostanie zaproszonych 5 potencjalnych inwestorów. Realizacja projektu ma trwać do 15 kwietnia 2023 r. Zadaniem inwestora będzie wykonanie projektu oraz sfinansowanie robót budowlanych. Do jego zadań będzie należało także efektywne zarządzanie energią⁹.

W pozostałych j.s.t.: Niepołomicach, Kołobrzegu, Częstochowie, Skarżysku - Kamiennej i Skoczkwie projekty są w fazie analiz bądź szeroko rozumianych koncepcji/planów.

Nie zapominajmy również o zarządzaniu gospodarką energetyczną i wodno-kanalizacyjną osiedla mieszkaniowego w Siemirowicach. Podmiotem publicznym jest tutaj Wojskowa Agencja Mieszkaniowa, Oddział Regionalny w Gdyni. Wartość projektu to 17,7 mln, a umowę podpisano w październiku 2011 roku, na okres 15 lat.

Jak widać na przedstawionych przykładach zmienia się podejście projektów ekologicznych, a prowadzenie analiz przedrealizacyjnych i market testów gwarantuje sukces projektom w formule ppp.

Ewelina Stępień

6) Opracowano na podstawie badań prowadzonych przez IPPP.

7) <http://www.siemens.pl/pl/press/news/oszczedniej-w-sosnowcu.html>

8) Dane przytoczone na podstawie Biuletynu Zamówień Publicznych.

9) <http://bzp1.portal.uzp.gov.pl/index.php?ogloszenie=show&pozycja=60172&rok=2013-02-13>

CZY RYNEK WYELIMINUJE PPP W GOSPODARCE ODPADAMI POUŻYTKOWYMI ?

Już za kilka dni, 13 marca br. rozpocznie się w Warszawie I Ogólnopolski Kongres Recyklingu. Jego uczestnikami będą przedsiębiorcy objęci zasadą *rozszerzonej odpowiedzialności producenta* - czyli te podmioty, które są zobowiązane do realizacji przepisów *ustawy z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców oraz o opłacie produkcyjnej i opłacie depozytowej i innych ustaw „produkcyjnych”* i przedstawiciele samorządów oraz firm gospodarujących odpadami, zarówno komunalnych jak i prywatnych.

Będzie to więc dobra okazja aby w tak reprezentatywnym gronie porozmawiać poważnie o tym, w jaki sposób osiągnąć cele unijnej strategii „Europa 2020” i zbudować w naszym kraju „społeczność recyklingu.” Formuła ppp byłaby z pewnością użyteczna w trakcie realizacji tego wielkiego zadania, chociaż jak na razie, obie strony czyli zarówno samorządy lokalne, jak i przedsiębiorcy skupiają uwagę na sprawach bieżących.

Dla sfery samorządowej najważniejsze jest wdrożenie nowego modelu gospodarki odpadami komunalnymi [w skrócie GOK].

Gminne organy samorządowe uchwalają nowe regulaminy utrzymania czystości i porządku, ustalają stawki opłat za wywóz odpadów, przygotowują lub właśnie rozstrzygają przetargi, które wyłonią operatorów zbiórki w gminach.

Wiele samorządów uznało, iż skoro w nowym modelu GOK wybór firm odbierających odpady komunalne musi nastąpić w trybie przetargowym, analogiczną procedurę należy zastosować wobec organizacji odzysku i innych podmiotów działających na rzecz przedsiębiorców, objętych zasadą rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Ilustracją tego sposobu podejścia jest reakcja kilkunastu gmin na ofertę skierowaną do nich jesienią ub. roku ws

punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych [zwanych w skrócie PSZOK]. W ofercie tej wskazywano, że skoro w myśl ustawy „czystościowej”¹⁾ a konkretnie art. 3, ust. 2. pkt 6) na mocy którego gminy, cyt:

„ tworzą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych [PSZOK] w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców, w tym wskazują miejsca, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, pochodzącego z gospodarstw domowych...” rada gminy uchwalając regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, może zalecić mieszkańcom, aby odpady niebezpieczne w postaci zużytych baterii i akumulatorów dostarczali m.in. właśnie do PSZOK. Ze swojej strony spółka REBA Organizacja Odzysku zaoferowała gminom lub przedsiębiorstwom komunalnym wytypowanym jako operatorzy PSZOK zawarcie umowy obejmującej: gwarancję odbioru i przetworzenia wszystkich baterii, zebranych w PSZOK, a także wyposażenie PSZOK w materiały edukacyjne oraz informacje dla mieszkańców.

Wśród otrzymanych odpowiedzi gmin, przeważały opinie, iż operatorzy PSZOK także zostaną wyłonieni w drodze przetargu, a co za tym idzie to od tych podmiotów będzie zależeć wybór partnerów – firm do których trafią odpady zebrane selektywnie w PSZOK.

Podobne podejście prezentują ostatnio zarządy niektórych zakładów zagospodarowania odpadów [ZZO], które uzyskały status RIPOKi – odpady opakowaniowe i poużytkowe wytworzone w instalacjach sortowniczych lub pochodzące z linii demontażu ZSEiE, będą przez te zakłady oferowane w drodze przetargu.

Można wyrazić zrozumienie dla tych decyzji, jednakże warto, aby inicjatorzy takiego podejścia mieli świadomość, że w ten sposób wkraczają w obszar podwyższonego ryzyka.

1) Ustawa z dn. 29 lipca 2005 o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U.2005 Nr 180 poz. 1495 z późn. zm.), Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz.U.2005 Nr 25 poz.202); ustawa z dn. 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (Dz. U.2009 Nr.79, poz. 666)

1) ustawa z 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2011 Nr 152 poz. 897)

W miejsce długookresowej, harmonijnej współpracy na partnerskich warunkach z organizacjami odzysku stworzonymi przez przedsiębiorców objętych zasadą rozszerzonej odpowiedzialności producenta i nie nastawionymi na osiąganie zysku [formuła działania *not for profit* – przypis aut], współpracy, która w niektórych przypadkach ma już 10-letnią historię, wprowadzone zostaną przetargi, czyli transakcje „spotowe,” rozstrzygane w oparciu o jedno tylko kryterium – najwyższą cenę za określoną partię odpadu. Jest to rozwiązanie, z pozoru logiczne i racjonalne, dlatego więc uważam je za ryzykowne?

Otóż, przetargi są dobrą formą wyboru kontrahenta w takich obszarach, na których istnieje prawdziwy rynek i uczciwa konkurencja. Tymczasem w dziedzinie, którą analizujemy, czyli w gospodarce odpadami opakowaniowymi i użytkowymi, w naszym kraju wciąż jeszcze daleko do takiego stanu.

Obecna, kryzysowa sytuacja gospodarcza i niepewne perspektywy co do jej rozwoju w ciągu najbliższego roku, prawdopodobnie doprowadzi do spadku cen na odpady opakowaniowe i użytkowe oferowane w przetargach, zamiast wzrostu, spodziewanego przez wspomniane wcześniej ZZO. Kryzys jest bowiem przez wiele firm wykorzystywany jako argument na rzecz ograniczenia kosztów wykonywania obowiązków, wynikających z prawa ochrony środowiska oraz ustaw w dziedzinie gospodarki odpadami.

W branży bateryjnej jest to widoczne bardzo wyraźnie.

Nawet największe firmy wprowadzające baterie do obrotu w Polsce szukają przede wszystkim oszczędności.

Maleją obawy przed wyborem mało wiarygodnych podmiotów pośredniczących¹, czemu sprzyja niewielka skuteczność organów kontrolnych i przesadnie idealistyczny obraz realizacji przepisów ustawy o bateriach i akumulatorach, jaki tworzy ubiegłoroczny raport GIOŚ.²

Skoro wg tego raportu w 2011 r. osiągnęliśmy w Polsce poziom zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych 34,2 %, przy poziomie wymaganym - 22 %, wydaje się, że realizacja ustawowych obowiązków przebiega wręcz wzorowo.

Tymczasem analiza „**Raportu o funkcjonowaniu gospodarki bateriami i akumulatorami oraz zużytymi bateriami i akumulatorami w 2011 r.**” dowodzi, że można łatwo podważyć wiarygodność danych nt. osiągniętych efektów zbierania zawartych w tym opracowaniu.

Pragnę przypomnieć iż wg autorów raportu w roku 2011 zebrano ok. **3 397 Mg** zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych. W mojej opinii masa baterii i akumulatorów przenośnych, które zebrano w 2011 r. była w rzeczywistości zdecydowanie mniejsza.

Zdecydowanie zawyżone efekty zbierania baterii i akumula-

Michał Korkozowicz,
Prezes Zarządu REBA O.O. S.A.

Źródło: Reba

1) Podmiot, o którym mowa w art.3 ustawy w dn. 14 grudnia 2012 r. o odpadach [Dz. U. 2013 nr 0 poz.21]

2) Raport o funkcjonowaniu gospodarki bateriami i akumulatorami oraz zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami w 2011 r.; http://www.gios.gov.pl/zalaczniki/artykuly/raport_luty2012.pdf,

torów przenośnych i przesadnie optymistyczny obraz jaki tworzą dwa kolejne raporty GIOŚ (z roku 2010 i 2011- przypis aut.) mają jeszcze inne negatywne konsekwencje. Utrwalają one mianowicie wśród wielu przedsiębiorców przekonanie, że kontrole są rzadkie i nieskuteczne, dlatego przy realizacji obowiązku zbierania baterii, opłaca się korzystać z pośrednictwa podmiotów tanich i bardzo tanich, nie weryfikując ich rzetelności!

W efekcie dochodzi do „migracji” przedsiębiorców wprowadzających do obrotu baterie z dotychczasowego systemu, stworzonego przez nich samych, który działa wg zasady *not for profit* i poszukiwanie tańszych rozwiązań.

Skutkiem tej sytuacji, jest m.in. konieczność ograniczenia współpracy przez ten system z wieloma samorządami i firmami komunalnymi.

Czas, aby zacząć o tym mówić otwarcie i zastanowić się, co oznacza zasada rozszerzonej odpowiedzialności producenta, w 2 dekadzie XXI wieku, w kraju, który aspiruje do miana wysokorozwiniętej gospodarki rynkowej.

Ogólnopolski Kongres Recyklingu ma stanowić forum do takiej rozmowy. Prawdopodobnie zabraknie jednak czasu na rozmowę o zagadnieniach bardziej szczegółowych, w tym o projekcie ustawy o zmianie ustawy o bateriach [zwanej dalej Ustawą], który wciąż jeszcze znajduje się w fazie prac rządowych.

Dlatego postanowiłem zwrócić uwagę na łamach „Forum PPP” na kilka zagadnień, potraktowanych marginalnie w toku dotychczasowych prac w Ministerstwie Środowiska oraz w ramach konsultacji społecznych.

Pierwszym z nich jest miejsce i rola podmiotów „pośredniczących” w całym systemie realizacji ustawowych obowiązków. W myśl autorów projektu nowelizacji Ustawy właściwe postępowanie tych podmiotów ma być zagwarantowane, dzięki wprowadzeniu obowiązku uzyskania certyfikatu systemu zarządzania EMAS albo ISO 14001. Założenie to wydaje mi się, mówiąc oględnie, nieco idealistyczne. Dlatego należy wnikliwie i rzeczowo rozpatrzyć wniosek, aby w nowelizowanej ustawie zawrzeć specjalne obowiązki dla pośredników w gospodarce odpadami, którzy realizują obowiązki na rzecz przedsiębiorców wprowadzających do obrotu baterie.

Zgodnie bowiem z rejestrem GIOŚ wprowadzających do obrotu baterie i akumulatory, aż 1962 przedsiębiorców realizuje swoje obowiązki korzystając z usług podmiotów „pośredniczących”.

Oznacza to, że ponad 80 % sprawozdań z realizacji Ustawy, które co roku składają przedsiębiorcy wprowadzający, przygotowują dla nich właśnie pośrednicy w gospodarce odpadami. Należy zauważyć, iż dziesięć podmiotów pośredniczących świadczy usługi wyszczególnione w art. 28 Ustawy dla co najmniej 1563 wprowadzających, czyli to od rzetelno-

REBA
Organizacja Odzysku S.A.

**LIDER W ZBIÓRCIE
BATERII W POLSCE !**

Już 10 lat zbieramy baterie
- w sumie to ponad 5 000 ton !
Ułatwiamy samorządom
wdrażanie nowego modelu GOK
– oferujemy partnerstwo
w działaniu.

**WARTO
WSPÓŁPRACOWAĆ Z REBA !**

REBA Organizacja Odzysku S.A.
ul. Kubickiego 19 lok. 16, 02-954 Warszawa, tel. 22 550 61 08,
infolinia: 801 363 373
e-mail: biuro@reba.pl, www.reba.pl

ści i właściwego działania tej właśnie grupy 10 firm zależy rzetelność owych sprawozdań, a w ostatecznym efekcie wiarygodność kolejnych rocznych raportów Głównego Inspektora OŚ o funkcjonowaniu gospodarki bateriami i akumulatorami oraz zużytymi bateriami i akumulatorami.

Sugeruję, aby obarczyć podmioty pośredniczące obowiązkiem publicznego udostępniania następujących danych:

- sumarycznej masy baterii wprowadzonych do obrotu przez przedsiębiorców - kontrahentów danej firmy w roku kalendarzowym,
- masy baterii zebranych w tym samym roku kalendarzowym przez danego pośrednika lub na jego rzecz,
- masy baterii skierowanych w tym samym roku kalendarzowym do - przetworzenia w procesie R 15 ze wskazaniem zakładu/ów przetwarzania zużytych baterii [ZPZB],
- masy baterii poddanych procesowi odzysku R 4 na zlecenie danego pośrednika - odpowiednio: w kraju oraz zagranicą.

Zestawiając te dane ze sprawozdaniami prowadzących ZPZB, sporządzonymi zgodnie z art. 37, ustawy z 21 kwietnia 2001 r. o odpadach, udałoby się, uzyskać wiarygodny i w miarę precyzyjny obraz stanu gospodarki zużytymi bateriami i akumulatorami przenośnymi w naszym kraju.

Dwa kolejne wnioski są wynikiem analizy niedawno opublikowanego przez MŚ projektu założeń projektu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, skierowanego do konsultacji społecznych.

Pierwszy dotyczy przedsiębiorców, wprowadzających do obrotu baterie, nie mających siedziby w Polsce. W Założeniach znajdujemy zapis następujący, cyt: „W dyrektywie 2012/19/UE została doprecyzowana definicja wprowadzającego sprzęt, w sposób polegający na wyznaczeniu jako desygnatu tego pojęcia przedsiębiorcy wprowadzającego sprzęt do obrotu w danym państwie członkowskim. Jednocześnie, w projektowanej ustawie zostanie wskazane, że wprowadzający sprzęt nie posiadający siedziby na terytorium Polski zobowiązany będzie do ustanowienia w kraju autoryzowanego przedstawiciela. Przedstawiciel odpowiadać będzie za wypełnienie obowiązków nałożonych na wprowadzającego sprzęt, związanych z organizacją i finansowaniem zbierania, przetwarzania i odzysku zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego³...” (koniec cytatu)

Natomiast w projekcie ustawy o zmianie ustawy o bateriach i akumulatorach zawarty został zupełnie inny zapis, cyt: „5. Przedsiębiorca zagraniczny będący wprowadzający baterie lub akumulatory wykonuje obowiązki wynikające z rejestracji w rejestrze oraz obowiązki, o których mowa w art. 28 ust. 1 za pośrednictwem osoby upoważnionej do jego reprezentowania zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.4)) albo za pośrednictwem podmiotu pośredniczącego.” [podkreśl. MK]. Brak zapisu o obowiązku ustanowienia „autoryzowanego przedstawiciela” w ustawie o bateriach oznacza, że przedsiębiorca wprowadzający sprzęt elektryczny i elektroniczny [EiE] wraz z bateriami w dalszym ciągu będzie miał pokusę do stosowania odmiennych rozwiązań prawno-organizacyjnych dla sprzętu EiE i dla baterii oraz akumulatorów.

W przyszłości może to spowodować szereg nieporozumień i utrudnioną weryfikację rzetelności postępowania przedsiębiorców. Kolejna istotna różnica w zapisach i w proponowanych rozwiązaniach dotyczy systemu rejestrowania operacji w łańcuchu recyklingu.

W „projekcie założeń...” została zaproponowana niewątpliwie innowacyjna, aczkolwiek już stosowana przez niektóre podmioty (Organizacje Odzysku ZSEiE) koncepcja bezzwłocznego rejestrowania (w danym dniu) poszczególnych operacji w łańcuchu recyklingu i ich stałego monitorowania oraz rozliczania efektów; byłby to, cyt: „...system opracowany przez wprowadzających sprzęt na podstawie porozumienia zawartego z Ministrem Środowiska.

Ze strony wprowadzających porozumienie zostałoby zaakceptowane przez grupę reprezentującą przedsiębiorców. W skład grupy upoważnionej do podpisania porozumienia wchodziłoby przedstawiciele wprowadzających wszystkie rodzaje sprzętu do obrotu, których łączny udział w rynku

3) Por: http://www.mos.gov.pl/kategoria/5159_projekt_zalozen_projektu_ustawy_o_zuzytym_sprzecie_elektrycznym_i_elektronicznym/

Źródło: Reba

wynosi co najmniej 75%. Stworzenie i prawidłowe funkcjonowanie systemu finansowane będzie przez wszystkich wprowadzających sprzęt zarejestrowanych w rejestrze prowadzonym przez GIOŚ.

Projektowana regulacja określi ramy dla porozumienia, tj. w szczególności: warunki zawarcia porozumienia, zasady finansowania przedsięwzięcia, raportowanie do Ministra Środowiska, warunki rozwiązania porozumienia.

Nadzór nad systemem zostanie powierzony organowi podległemu Ministrowi Środowiska, co jednocześnie stworzy dodatkowe narzędzie do przeprowadzania kontroli przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie gospodarowania odpadami..." (koniec cytatu)

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o bateriach i akumulatorach [Ustawa] nie ma niestety takiego mechanizmu; są za to dodatkowe wymagania „sprawozdawczo-biurokratyczne” dla różnych grup przedsiębiorców, co wydaje się rozwiązaniem chybionym i sprzecznym z rządowym programem ograniczania obciążeń administracyjnych przedsiębiorców.

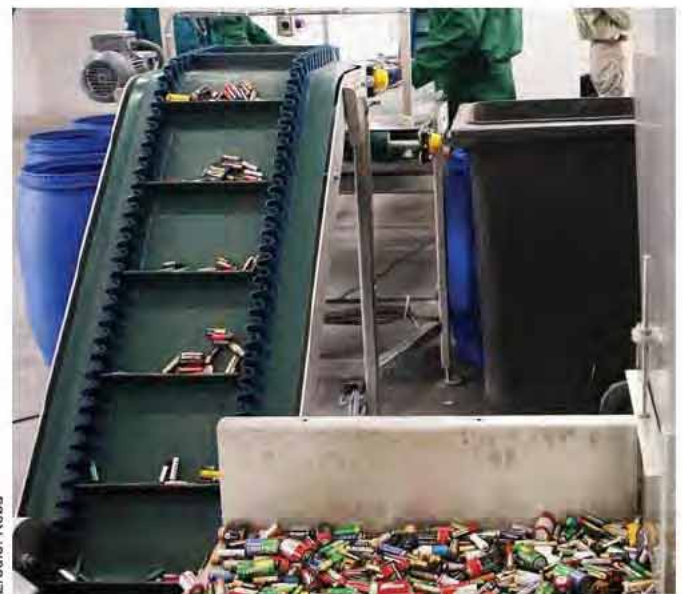
Przykładem takich dodatkowych obciążeń, zupełnie nieskutecznych w praktyce, jest proponowana treść art. 32, ust. 2, pkt. 2) projektu Ustawy. W poł. 2012 roku, w trakcie konsultacji społecznych nt projektu Ustawy w imieniu spółki REBA wnosilem o wykreślenie tego artykułu z następującym uzasadnieniem: „W naszym kraju istnieje już obecnie kilkanaście tysięcy miejsc odbioru, o których jest

mowa w art. 51, ust. 1 Ustawy, tj wymagających zawarcia umowy ze zbierającym zużyte baterie i akumulatory. Okresy obowiązywania tych umów są zróżnicowane, a w związku z tym ich wyszczególnianie w sprawozdaniach przedsiębiorców zbierających te odpady, a następnie w sprawozdaniach, o których jest mowa w art. 35, ust. 1, składanych przez przedsiębiorców wprowadzających do obrotu baterie i akumulatory przenośne, będzie ogromnie pracochłonne, przy znikomych korzyściach praktycznych! Z dokonanej przez spółkę REBA analizy wynika, że urzędy marszałkowskie nie dokonują aktualizacji wykazów miejsc odbioru udostępnianych na swoich stronach www, więc trudno oczekiwać, że będą one weryfikować daty ważności tysięcy umów z prowadzącymi miejsca odbioru. Jest to niestety zupełnie chybiona próba kontroli rzetelnego postępowania przedsiębiorców (zarówno zbierających baterie, jak i wprowadzających je do obrotu)..." (koniec cytatu).

Zamiast kolejnej porcji nieweryfikowalnych sprawozdań, trzeba postulować i zabiegać o to, aby w ramach przewidywanej nowelizacji ustawy z 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach wprowadzić rozwiązanie analogiczne do projektowanego dla systemu zbierania i przetwarzania ZSEiE [elektroniczna rejestracja operacji, ich monitorowanie oraz rozliczanie efektów]. Byłoby to istotnym ułatwieniem dla wszystkich uczestników systemu, tj zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla organów administracji, a jednocześnie nadałoby właściwy kierunek prac nad przyszłą zintegrowaną bazą danych o gospodarce odpadami.

Michał Korkozowicz,

Prezes Zarządu REBA O.O. S.A.

Źródło: Reba

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA ELEMENTEM PRZEDSIĘWZIĘĆ PPP

Bartosz Korbus

Ministerstwo Gospodarki przetłumaczyło na język polski publikację Europejskiego Centrum Wiedzy PPP (*European PP Expertise Centre-EPEC*) pn. Poradnik w zakresie efektywności energetycznej w budynkach publicznych. Publikacja została opracowana w celu podniesienia świadomości i dostarczenia wskazówek dotyczących projektów partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie efektywności energetycznej, poprzez przedstawienie najlepszych dostępnych obecnie informacji z wybranych specjalistycznych publikacji.

Efektywność energetyczna leży u podstaw europejskiej polityki energetycznej i jest jednym z głównych celów strategii „Europa 2020”. Z podręcznikiem powinny zapoznać się podmioty publiczne planujące realizację w formule ppp, coraz bardziej popularnych przedsięwzięć termomodernizacyjnych jak i modernizacji budynków użyteczności publicznej.

Efektywność energetyczna jako podstawa europejskiej polityki energetycznej

Efektywność Energetyczna (EE), leży u podstaw europejskiej polityki energetycznej i jest jednym z celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu, który powinien obywać się przy jednoczesnym ograniczeniu zużycia energii pierwotnej o 20%, co przyczynić się ma do walki z prognozowanymi zmianami klimatycznymi.

Budynki odpowiedzialne są za około 40% finalnego zużycia energii, dlatego właśnie ich odpowiednia termomodernizacja czy konstrukcja może być kluczowym, efektywnym kosztowo sposobem wzmacniania bezpieczeństwa energetycznego. Dużą rolę w inwestycjach termomodernizacyjnych i modernizacyjnych, w obszarze inwestycji publicznych, odgrywa współpraca z sektorem prywatnym w ramach przedsięwzięć typu ppp.

Celem poradnika jest dostarczanie wskazówek w jaki sposób przeprowadzać tego typu przedsięwzięcia obejmując: projektowanie, finansowanie, budowę i zarządzanie obiektami użyteczności publicznej. Przedsięwzięcia ppp, w których realizacji może pomóc poradnik, dotyczą redukcji zużycia energii w sensie fizycznym, integracji odnawialnych źródeł energii (OZE) i tych, które służą zwiększeniu oszczędności energetycznych. W przedsięwzięciach tych czynniki ryzyka związane z efektywnością przenoszone są na stronę prywatną, która gwarantuje osiągnięcie założonych oszczędności.

Pole współpracy w przedsięwzięciach ppp z zakresu energooszczędności

Sektor publiczny dość często nie dysponuje umiejętnościami i technologią umożliwiającą wdrażanie przedsięwzięć typu EE. Niekiedy brak tych umiejętności uniemożliwia nawet ocenę, jaka jest luka między faktycznym zużyciem energii w budynkach jakimi zarządza, a poziomem zużycia energii jaki można osiągnąć, dzięki umiejętnemu postępowaniu w tym zakresie. Niewątpliwie partner prywatny, często wyspecjalizowany

w obszarze EE, może znaczenie lepiej wykonać działania w tym obszarze, z korzyścią dla strony publicznej, własnej działalności, jak i w ostatecznym rozrachunku dla środowiska naturalnego. Innym zagadnieniem jest brak finansowej motywacji dla zmniejszania zużycia energii (kosztem inwestycji), jeśli podmiot publiczny działa w jednorocznej perspektywie budżetowej.

Wieloletnia współpraca ppp opierająca się na efektywności liczonej w wieloletnim cyklu projektu i *know-how* strony prywatnej może pozwolić na efektywne ekonomicznie i ekologicznie planowanie inwestycji w obszarze EE.

Nie bez znaczenia dla zasadności rozwijania ppp w projektach typu ESCO, są również ograniczenia w zakresie pozyskania wieloletniego finansowania, koniecznego w przedsięwzięciach EE, przez podmioty publiczne.

Niezależnie od trudności z wdrażaniem ppp w specyficznych projektach EE, podmioty publiczne mogą borykać się z typowymi przeszkodami dla realizacji projektów ppp, jakimi są brak wiedzy i umiejętności na ten temat. Omawiany podręcznik ma być w założeniu autorów zebraniem dobrych praktyk.

W przypadku przedsięwzięć ppp w zakresie EE, ich struktura jest podobna do typowych przedsięwzięć tego typu, jednak specyficzne są ryzyka jakie należy alokować stronie prywatnej. Specyfiką tych przedsięwzięć jest, że partner prywatny zarządzając budynkiem otrzymuje zapłatę za zagwarantowanie oszczędności w zużyciu energii. Samo utrzymanie budynku, kogeneracja, nowe technologie i alternatywna produkcja energii mogą stanowić część przedsięwzięcia podporządkowane osiągnięciu oszczędności.

Korzyścią z wdrożenia przedsięwzięć EE w formule ppp, może być uniknięcie przez stronę publiczną dodatkowych nakładów na realizację przedsięwzięcia, co jest zadaniem partnera prywatnego oraz płacenie za faktycznie osiągnięte rezultaty (oszczędności) ze środków jakimi budżet publiczny już dysponuje (przeznaczone na zakup energii w wariantcie bez oszczędności). Istotne dla przedsięwzięć ppp jest alokowanie na stronie prywatnej ryzyka technicznego.

Realizacja ppp w obszarach EE, pozwala stronie publicznej na stopniowe przejmowanie umiejętności w zakresie realizacji tego typu przedsięwzięć, co będzie mogło być wykorzystywane w samodzielnym zarządzie infrastrukturą publiczną. Opanowanie metodologii wdrażania przedsięwzięć ppp w EE, jak i współpraca ze stroną prywatną, pozwala władzom na sprawniejszą analizę systemu energetycznego i integrację technologii ESCO w budynkach publicznych, co przyczynia się do osiągania znacznych oszczędności budżetowych.

Wszyscy zainteresowani realizacją przedsięwzięć partnerskich w obszarze EE powinni sięgnąć do omawianej publikacji dostępnej m.in. na stronie <http://bazapppp.gov.pl> (dział publikacje).

Koncesja na parkingi kubaturowe w Gdańsku

Termin składania wniosków upływa 29 marca br.

Informacja prasowa, 15 luty 2013 r.

Przedmiotem koncesji jest zaprojektowanie, sfinansowanie, wybudowanie i eksploatacja ogólnodostępnych parkingów kubaturowych w Gdańsku. Przewidywanym zakresem przedsięwzięcia jest realizacja Parkingów w minimum jednej z czterech lokalizacji wskazanych w Specyfikacjach Technicznych, z uwzględnieniem lokalizacji rezerwowej przewidzianej na wypadek gdyby z uwagi na zaistniałe czynniki ryzyka, głównie archeologiczne, nie było możliwości zrealizowania założonej ilości miejsc parkingowych w lokalizacjach zaoferowanych. Oczekiwany zakres przedsięwzięcia oszacowany w Specyfikacjach Technicznych:

- 1) parking przy Podwalu Staromiejskim
(parking wyłącznie podziemny)
- przewidywana ilość miejsc parkingowych: 593
- 2) parking przy Podwalu Przedmiejskim
(parking wyłącznie podziemny, lokalizacja obligatoryjna)
- przewidywana ilość miejsc parkingowych: 583
- 3) parking przy Targu Maślanym (ul. Lastadia 2)
(wielopoziomowy parking podziemno-nadziemny lub nadziemny)
- przewidywana ilość miejsc parkingowych: 419
- 4) parking przy ul. Szymanowskiego 3 (rejon Strzyży)
(parking podziemno-nadziemny lub podziemny)
- przewidywana ilość miejsc parkingowych: 104
- 5) parking w rejonie Targu Węglowego
(parking wyłącznie podziemny)-lokalizacja rezerwowa
- przewidywana ilość miejsc parkingowych: 162

Minimalna ilość miejsc parkingowych dla danej lokalizacji zostanie uzgodniona podczas negocjacji i określona w umowie koncesji.

Koncesjodawca dopuszcza, by zakresem przedsięwzięcia była również organizacja i eksploatacja naziemnej strefy płatnego parkowania w śródmieściu Gdańska, co będzie przedmiotem negocjacji.

Podstawą realizacji przedsięwzięcia będzie umowa o koncesji na roboty budowlane, do której zastosowanie będą miały przepisy ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Wynagrodzeniem koncesjonariusza będzie prawo do eksploatacji parkingów i infrastruktury towarzyszącej, w tym prawo do pobierania pożytków, jak również będzie mogło nim być pobieranie pożytków z eksploatacji naziemnej strefy płatnego parkowania, co zostanie ustalone podczas negocjacji.

Pełna treść ogłoszenia oraz materiały do pobrania przez zainteresowane podmioty znajdują się na stronie:

<http://www.gdansk.pl/zamowienia,1563,24138.html>

Urząd Miejski w Gdańsku
Wydział Polityki Gospodarczej
Centrum Partnerstwa i Biznesu
Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
Tel.: +48 58 323 64 03
Fax.: +48 58 323 66 22

I OGÓLNOPOLSKI KONGRES RECYKLINGU

13-14 marca 2013 • Warszawa, Hotel InterContinental

koszt
uczestnictwa
500 zł

**NOWE PRAWO
O ODPADACH
RECYKLING:
OBOWIĄZEK,
KONIECZNOŚĆ,
CZY MODA?**

Program i rejestracja
www.KongresRecyklingu.pl

**DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW
NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY
ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

GWARANTOWANY EFEKT PODSTAWĄ SUKCESU PARTNERA PUBLICZNEGO

w projektach zwiększających efektywność energetyczną budynków

Marek Tobiacelli

Energetyczna modernizacja budynków, której nieodłącznym elementem jest wieloletnia gwarancja oszczędności oraz system monitoringu i zarządzania energią, jest modelowym przykładem partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie przedsięwzięć zwiększających efektywność energetyczną. Umowa o charakterze PPP, podpisana w pierwszych dniach tego roku między Gminą Karczew i firmą Siemens, otwiera drogę do realizacji kolejnego takiego projektu.

Partner publiczny postawił jasne zadanie: „Intencją Podmiotu Publicznego jest uzyskanie oszczędności związanych z termomodernizacją gminnych budynków użyteczności publicznej, poprawa estetyki budynków oraz usprawnienie systemu gospodarowania energią, uwzględniające rozwiązania ekologiczne i przyjazne dla środowiska”.

Partner prywatny ma w pierwszej kolejności przygotować budynki technicznie, a następnie, do końca 2027 roku, wywiązywać się z udzielonej gwarancji obniżenia zużycia energii cieplnej i elektrycznej. Gmina Karczew objęła projektem obiekty zlokalizowane zarówno w Karczewie, jak i w innych miejscowościach na terenie gminy – dziewięć placówek oświatowych oraz jeden ośrodek zdrowia, o łącznej powierzchni ogrzewanej ok. 14500 m².

Modernizacja energetyczna będzie polegała, między innymi, na budowie zdalnego systemu monitoringu i zarządzania energią, pomieszczeniowych systemów kontroli temperatury i komfortu cieplnego, modernizacji oświetlenia, wymianie części źródeł ciepła oraz na wykonaniu prac termomodernizacyjnych. Przyjęty ostatecznie zakres zmian jest wynikiem dyskusji i rozważań podczas negocjacji w trakcie postępowania publicznego „dialog konkurencyjny”.

Wartość zawartej umowy, obejmująca wszelkie koszty, tzn. koszt nakładów inwestycyjnych, koszt finansowania i koszt utrzymania w okresie 14 lat, to 10,489 mln zł brutto. Umowa gwarantuje stronie publicznej uzyskanie znacznych oszczędności w zużyciu ciepła i energii elektrycznej. Zarządzanie energią w zmodernizowanych budynkach umożliwi uzyskanie poziomu redukcji zużycia energii zagwarantowane przez partnera prywatnego-Siemensa, tj. osiągnięcie oszczędności rzędu 56 % w odniesieniu do energii cieplnej oraz 20,9% w odniesieniu do energii elektrycznej. Gmina będzie spłacała część kosztów realizacji prac przez okres 14 lat, w równych, miesięcznych ratach.

Karczew pozyskał dofinansowanie realizacji prac w wysokości 1,5 mln zł z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (program GIS). Partner publiczny ma bezpośredni dostęp do wszystkich danych w systemie, natomiast partner prywatny zobowiązany jest do cyklicznego raportowania osiągniętych efektów. Jeśli nie będą one zgodne z zadeklarowanym poziomem, grożą mu zgodnie z umową dotkliwe kary finansowe.

Wart parę słów jest aspekt „partnerstwa” w tego typu przedsięwzięciu. Optymalizacja zużycia energii i utrzymanie właściwego komfortu cieplnego jest zobowiązaniem umownym strony prywatnej. Trudno jednak wyobrazić sobie brak codziennego współdziałania stron w całym okresie kontraktu.

I choć to partner prywatny przy pomocy specjalistów i za pomocą narzędzi technicznych monitoruje i zarządza zużyciem energii, to wbrew pozorom również partner publiczny ma swoje zadania do wypełnienia.

Władysław Łokietek
Burmistrz Karczewa

Dlaczego zdecydował się Pan na wprowadzenie projektu energetycznej modernizacji budynków oraz zarządzania zużyciem energii w tych budynkach?

Wprowadzenie projektu energetycznego podyktowane było dużymi kosztami ogrzewania w naszych obiektach gminnych oraz występowaniem przestarzałych źródeł grzewczych w niektórych z nich. Zamierzeniem moim było także poprawienie zewnętrznej estetyki naszych budynków oświatowych. Dotychczasowe elewacje, szare i zaniedbane, nie były dla nas powodem do chluby. Podejmując działania termomodernizacyjne liczymy na podniesienie stanu technologicznego obiektów i zamontowanie energooszczędnych źródeł ciepła i urządzeń. Wybór firmy Siemens, jej zaawansowana myśl technologiczna daje podstawy do realizacji naszych zamierzeń.

Jakie korzyści ostatecznie przekonały Pana do wdrożenia tego projektu?

Przedmiotem naszego projektu jest 10 obiektów. Jestem przekonany, że chcąc zrealizować ww. zakres prac w tradycyjny sposób, to prace trwałyby kilka lat i też bez pewności że wszystko byśmy wykonali. Podpisanie umowy w formule ppp z firmą Siemens pozwoli wykonać wszystkie prace do poł. 2014 r. Ponadto gwarantowane przez firmę Siemens oszczędności w kosztach zużycia ciepła i oświetlenia są bardzo wysokie co ma dla nas zasadnicze znaczenie.

Czy "gwarancja oszczędności" zapewniona przez firmę Siemens jest ważna?

Gwarancja oszczędności w kosztach ogrzewania i oświetlenia ma dla nas podstawowe znaczenie. Mam przekonanie, że firma Siemens i jej potencjał technologiczny, daje pewność uzyskania założonych w projekcie parametrów oszczędnościowych. Umowa z Partnerem Prywatnym jest tak sporządzona, że jeżeli firma Siemens nie uzyska zadeklarowanego poziomu oszczędności, to będzie gminie płacić kwoty wyrównawcze. Ale dla nas najważniejsze jest uzyskanie założonych efektów. Cały proces wyboru partnera przez nas trwał ok. 10 miesięcy i myślę, że przyniesie nam satysfakcję na zakończenie.

Przykładowo, w zestawie charakterystycznych parametrów zawartych w kontrakcie znajdziemy tabelę temperatur, jakie należy utrzymywać w poszczególnych rodzajach pomieszczeń.

Z natury przedsięwzięcia efektywnościowego wynika, że przegrzewy zostaną ograniczone do minimum, a więc temperatury w pomieszczeniach spadną, aby osiągnąć wartości normatywne.

Rolą partnera publicznego jest kształtowanie właściwej opinii użytkowników w nowych warunkach poprzez pokazanie korzyści dla środowiska i finansów gminy z realizacji projektu czy wyjaśnianie, że temperatury panujące w pomieszczeniach po modernizacji energetycznej są zgodne z rozporządzeniami, a użytkownicy powinni ubierać się w odpowiedni sposób.

Źródło: Siemens

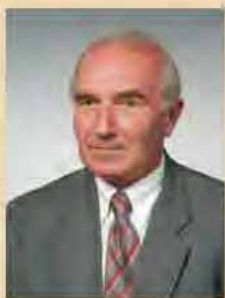
Innym interesującym aspektem umowy jest finansowa gwarancja uzyskania oszczędności w całym okresie kontraktu. Partner publiczny, rozważając przeprowadzenie konkretnego zadania siłami własnymi lub we współpracy z partnerem prywatnym, ma tu jasną sytuację - jest oczywiste, że nie może sam sobie zagwarantować uzyskania efektu - i nałożyć na siebie karę finansową w przypadku jego braku.

Tylko partner prywatny może zostać skutecznie obciążony zarówno takim ryzykiem, jak i ewentualnymi sankcjami. Podsumowując oba wątki poruszone wyżej można stwierdzić, że w przypadku projektów, których podstawowym celem jest zwiększenie efektywności energetycznej budynków, a więc wieloletnia eksploatacja pod takim kątem, obecność partnera prywatnego jest nieodzowna.

Kolejnym nowym projektem ppp o bardzo podobnym charakterze jest modernizacja energetyczna budynków oświatowych Gminy Wołów.

Postępowanie w trybie dialogu konkurencyjnego zakończyło się podpisaniem w dniu 27 grudnia 2012 umowy między Gminą Wołów i firmą Siemens.

Umowa obejmuje swoim zakresem trzy obiekty - przedszkole w Wołowie oraz dom kultury i Zespół Szkół Publicznych w Lubiążu.

Jacek Włosek

Wiceburmistrz Wołowa

Dlaczego zdecydował się Pan na wprowadzenie projektu energetycznej modernizacji budynków oraz zarządzania zużyciem energii w tych budynkach?

Gmina wytypowała obiekty, których stan powodował konieczność pilnego wykonania robót z zakresu termomodernizacji.

Jednakże uzyskanie pożądanego efektu oszczędności energetycznych wymagało wykonania szerokiego zakresu robót nie tylko budowlanych ale i modernizacji c.o. oraz instalacji elektrycznej.

Uzyskanie założonego efektu energetycznego i utrwalenie tego efektu wymaga równocześnie wdrożenia systemu zarządzania zużyciem energii w modernizowanych obiektach.

Rozpoznanie rynku wskazywało, że szybkie zrealizowanie tego typu przedsięwzięć wraz z monitoringiem wykonanych prac i zużycia energii bez całościowego angażowania środków finansowych Gminy, możliwe jest jedynie w drodze zastosowania formuły partnerstwa publiczno-prywatnego. Na takie rozwiązanie zdecydowałem się, aby założone rezultaty uzyskać w ciągu jednego roku bez nadmiernego obciążania budżetu.

Kontrakt, w tym przypadku 10 letni, ma wartość 4,974 mln zł brutto, gwarantowane jest obniżenie zużycia energii cieplnej o 33% i energii elektrycznej o 24%.

Jeden z obiektów, dom kultury w Lubiążu, jest obiektem zabytkowym, więc modernizacja tego budynku wymaga dodatkowo uzgodnienia z właściwym urzędem ochrony zabytków.

Interesujące rozwiązanie zwiększające efektywność energetyczną budynków jest przedmiotem podpisanej ostatnio umowy między Urzędem Miasta Sosnowiec i firmą Siemens.

Przedmiotem umowy jest tu „usługa zarządzania energią w budynkach edukacyjno-oświatowych miasta Sosnowca (...) realizowana za pomocą zintegrowanego systemu zarządzania energią w budynkach, umożliwiającego monitoring zużycia energii oraz mediów technicznych, optymalizację parametrów pracy systemu energetycznego oraz eksploatację instalacji pobierają cych energię i media techniczne”.

Wykonawca zagwarantował obniżenie zużycia w 87 budynkach oświatowych o 30,83% w przypadku energii cieplnej

Jakie korzyści ostatecznie przekonały Pana do wdrożenia tego projektu?

- poprawa komfortu użytkowania obiektów oświatowych i kulturalnych: parametry oświetlenia, komfort cieplny, automatyka i redukcja obsługi instalacji c.o.,
- obniżenie kosztów użytkowania,
- poprawa estetyki obiektów,
- zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko poprzez mniejszą emisję spalin,
- poprawa bezpieczeństwa użytkowania poprzez zastosowanie urządzeń o niższych parametrach temperaturowych,
- czynnik społeczny: „nowy obiekt - dbam o niego i chętnie w nim przebywam”.

Czy "gwarancja oszczędności" zapewniona przez firmę Siemens jest ważna?

Gwarancja oszczędności jest kluczowym argumentem; daje pewność zapisaną umową, bez ryzyka utraty środków finansowych z zaplanowanych oszczędności na eksploatacji zmodernizowanych obiektów.

Pozwala więc zaplanować w kolejnych budżetach w sposób stabilny środki na wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy przez firmę Siemens.

i o 25,17% w przypadku energii elektrycznej zasilającej oświetlenie.

Istotne jest, że w tym projekcie zakres modernizacji energetycznej budynków nie obejmuje żadnych robót termomodernizacyjnych (ocieplenia ścian i stropów czy wymiany okien).

Kluczowym rozwiązaniem umożliwiającym uzyskanie tak wysokich oszczędności energii cieplnej jest zastosowanie w szkołach pomieszczeniowych systemów sterowania temperaturą. Oczywiście jak zawsze, zarówno monitoring, jak i zarządzanie energią prowadzone jest zdalnie.

Umowa ma wartość 17,022 mln zł i została zawarta na 10 lat. Jej koszt zostanie pokryty jedynie z części uzyskiwanych oszczędności, gdyż, zgodnie z założeniami, ponad 20% oszczędności pozostaje do dyspozycji miasta Sosnowiec. Postępowanie było prowadzone w formule dialogu konkurencyjnego.

Marek Tobiacelli, dyrektor Działu Efektywności Energetycznej w Siemens Sp. z o.o., absolwent Wydziału Mechanicznego Energetyki i Lotnictwa PW. Od lat jako projektant, handlowiec oraz menedżer zajmuje się zagadnieniami związanymi z efektywnością energetyczną systemów produkcji, dystrybucji, transformacji i zużycia energii.

W ciągu ostatnich ośmiu lat w dziedzinie rozwiązań typu ESCO i energy performance contracting.

PIERWSZY W EUROPIE PROJEKT HYBRYDOWY ZE ŚRODKÓW ZWROTNYCH UE

Justyna Lubojemska

Wszystkie zrealizowane dotychczas projekty hybrydowe oparte były o system dotacyjny. „Rewitalizacja Dworca PKP oraz terenów przydworcowych w Sopocie” to pierwszy przykład przedsięwzięcia, w którym partner prywatny projektu - *Bałtycka Grupa Inwestycyjna S.A.* - skorzystał z niskooprocentowanej pożyczki oferowanej ze środków Inicjatywy JESSICA dostępnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

JESSICA zmienia miasta Pomorza

Dzięki przystąpieniu do Inicjatywy w 2010 roku, Pomorskie otrzymało możliwość wykorzystania, w formie preferencyjnych pożyczek, części środków unijnych na realizację inwestycji miejskich. Zarząd Województwa Pomorskiego przekazał dwóm pośrednikom finansowym, pełniącym rolę Funduszy Rozwoju Obszarów Miejskich (FROM) we wszystkich 42 miastach województwa pomorskiego, kwotę ponad 220 mln zł, która pochodzi ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

Inicjatywa JESSICA to drogowskaz dla wszystkich podmiotów, które zamierzają korzystać w kolejnej perspektywie ze wsparcia unijnego. Stosowanie instrumentów finansowych promowane jest od dłuższego czasu jako najbardziej efektywny mechanizm, który w bardzo małym stopniu zakłóca mechanizmy rynkowe. Wydaje się, że zwiększenie roli środków zwrotnych w najbliższych latach jest już przesądzone.

Dzięki Inicjatywie inwestorzy mogą realizować projekty, które nie miałyby szans na pozyskanie środków na warunkach rynkowych m.in. ze względu na występowanie komponentu społecznego, który często wpływa negatywnie na rentowność przedsięwzięcia podczas oceny finansowo-ekonomicznej dokonywanej przez banki komercyjne.

Zachowanie odpowiednich proporcji w projekcie, pomiędzy sferą ekonomiczną a społeczną, wymaga pewnego wysiłku.

Dworzec w Sopocie-wizualizacja

Do tej pory pięć podmiotów z Pomorza sięgnęło po środki pochodzące z atrakcyjnie oprocentowanych pożyczek. W przypadku ostatnio podpisanej umowy **oprocentowanie pożyczki w dniu zawarcia umowy wyniosło zaledwie 0,87 p.p. w stosunku rocznym.**

W województwie pomorskim Inicjatywa JESSICA, w odróżnieniu od innych regionów Polski, finansuje bardzo szeroki wachlarz przedsięwzięć w tym m.in. budowę obiektów sportowych, muzeów, centrów usług multimedialnych, cen-

Źródłem pochodzenia wizualizacji inwestycji jest Urząd Miasta Sopotu.

trów kongresowych. Wspiera rewitalizację zaniedbanych dzielnic, obiektów przemysłowych, tworzenie przestrzeni miejskich, a także przedsięwzięcia w zakresie efektywności energetycznej oraz związane z pozyskiwaniem energii z odnawialnych źródeł.

Katalog możliwych do sfinansowania przedsięwzięć jest więc bardzo szeroki, a w kolejnej perspektywie finansowej prawdopodobnie zostanie jeszcze zwiększony. Na Pomorzu wsparcie ze środków Inicjatywy otrzymały, oprócz wspomnianego dworca PKP w Sopocie, również przedsięwzięcia dotyczące:

- rewitalizacji browaru w Kościerzynie m.in. poprzez utworzenie w zabytkowym budynku muzeum browarnictwa,
- udostępnienia na obszarach powojennych w Gdańsku -Wrzeszczu nowoczesnej powierzchni usługowej przeznaczonej na działalność targowo-wystawienniczą i konferencyjną,
- utworzenia Muzeum Emigracji w Gdyni,
- budowy basenu o funkcjach sportowo – rehabilitacyjnych w Pruszczu Gdańskim.

Mieczysław Struk
marszałek
województwa pomorskiego

- Podmioty prywatne są dla nas równie ważne jak samorządy - mówi **Mieczysław Struk**, marszałek województwa pomorskiego. Staramy się zachęcać do tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych. Pozwoli to na zmniejszenie obciążenia finansowego samorządów, poszerzając równocześnie możliwości inwestycyjne firm.

Mam nadzieję, że inwestycja w Sopocie zachęci również włodarzy kolejnych pomorskich miast i prywatne firmy do realizacji projektów na terenach kolejowych, a w szczególności w budynkach dworcowych. Obiekty te często wymagają znaczących nakładów na modernizację i uprządkowanie, ale stanowią także ogromny potencjał komercyjny dla rozwoju lokalnej turystyki i przedsiębiorczości.

Czego dotyczy projekt w Sopocie?

Projekt dworca w Sopocie zakłada zagospodarowanie powierzchni 17 000 m² poprzez stworzenie nowoczesnego centrum łączącego funkcje publiczne i komercyjne, usprawnienie organizacji ruchu drogowego, budowę dwóch rond, sprowadzenie układu komunikacyjnego pod ziemię oraz budowę dwupoziomowych parkingów podziemnych oraz parkingu naziemnego.

Z terenów przydworcowych utworzony zostanie integracyjny węzeł komunikacyjny zarówno dla komunikacji pieszej, samochodowej, autobusów miejskich, jak i kolei SKM oraz kolei dalekobieżnej. Mieszkańcy oraz turyści otrzymają darmowy dostęp do Internetu (sieć WI-FI) oraz innowacyjnych usług sieciowych.

Ponadto w ramach przedsięwzięcia powstanie kompleks budynków o funkcji handlowo-usługowo-biurowej oraz dwu lub trzygwiazdkowy hotel. Nastąpi też zagospodarowanie istniejących oraz stworzenie nowych terenów zielonych na płycie parkingowej.

Inwestycję zrealizuje, wyłoniona przez Miasto Sopot, zgodnie z przepisami ustawy o ppp oraz ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi, Bałtycka Grupa Inwestycyjna S.A., która jest spółką celową powołaną do realizacji wspomnianej inwestycji. Procedura wyboru partnera rozpoczęła się w 2010 roku. Umowa o ppp pomiędzy Miastem a Inwestorem zawarta została 23 stycznia 2012 r. Inwestor w przeciągu niespełna roku przedstawił koncepcję architektoniczną. Zakończenie realizacji inwestycji nastąpi w połowie roku 2014.

Dworzec w Sopocie-wizualizacja

Źródłem podłożenia wizualizacji inwestycji jest Urząd Miasta Sopotu.

Projekt realizowany będzie na gruntach należących do dwóch podmiotów: Miasta Sopot oraz Skarbu Państwa (będących w użytkowaniu wieczystym Polskich Kolei Państwowych). Inwestor zobowiązał się do zaprojektowania,

sfinansowania, budowy zespołu budynków na terenie obecnego dworca PKP oraz terenów sąsiadujących. PKP S.A. przeniesie prawa własności do części gruntów, na których realizowany będzie projekt w zamian za uzyskanie prawa własności do nowego dworca PKP wraz z pełnym wyposażeniem oraz nieruchomości wspólnych.

Na funkcje dworcowe przeznaczona zostanie powierzchnia ok. 500 m². W wyłącznej dyspozycji PKP będą m.in. biura, kasy biletowe, informacja oraz przechowalnia bagażu. Partner prywatny zobowiązany będzie do utrzymania i zarządzania całym kompleksem przez określony w umowie okres.

Z korzyścią dla wszystkich

Wiesław Byczkowski
wicemarszałek
województwa
pomorskiego

- JESSICA popularyzuje projekty służące rozwojowi miast a zarazem samofinansujące się i realizujące funkcje publiczne. Umożliwia także lepszą mobilizację dodatkowych zasobów finansowych pochodzących ze źródeł prywatnych oraz publicznych poprzez promowanie partnerstw publiczno-prywatnych - mówi **Wiesław Byczkowski**, wicemarszałek województwa pomorskiego oraz Przewodniczący Rady Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JESSICA.

Podstawową zaletą Inicjatywy JESSICA z punktu widzenia regionu jest tzw. „recycling środków” polegający na tym, iż

inwestor zobowiązany jest do zwrotu otrzymanej kwoty, która następnie jest przeznaczana na wsparcie kolejnych Projektów Miejskich. Wielokrotne wykorzystywanie tych samych środków w celu zasilenia kapitałowego wielu podmiotów oznacza zwiększenie efektywności wykorzystania funduszy strukturalnych w regionach.

To szczególnie istotne w sytuacji, gdy kryzys ekonomiczny powoduje, że negocjacje w sprawie wysokości budżetu przeznaczonego na politykę spójności są szczególnie trudne.

Dzięki FROM, które z założenia pełnić mają rolę aktywnych partnerów dla miast w planowaniu i realizowaniu rozwoju, Inicjatywa JESSICA tworzy trwały instrument podnoszący konkurencyjność miast. Oferta FROM skierowana do inwestorów realizujących konkretne Projekty Miejskie obejmuje długi okres kredytowania sięgający nawet 20 lat, dzięki czemu wysokość raty pożyczki jest relatywnie niska.

Bardzo dużym udogodnieniem dla przedsiębiorcy w pierwszych latach realizacji inwestycji jest długa karencja w spłacie kapitału, wynosząca nawet do 24 miesięcy.

FROM nie pobierają również opłat oraz prowizji za czynności związane z udzieleniem i obsługą pożyczek, ponieważ za swoje usługi otrzymują wynagrodzenie z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, który pełni rolę Menadżera Funduszu Powierniczego Inicjatywy JESSICA.

Projekt rewitalizacji dworca w Sopocie przyniesie korzyści każdej ze stron. Miasto otrzyma zrewitalizowany obszar dworca oraz terenów sąsiadujących, zmodernizowany układ komunikacyjny, zagospodarowane tereny zielone. Ponadto budżet Sopotu zasilą kwoty z tytułu podatków uiszczane od podmiotów użytkujących kompleks. W dłuższym okresie należy się spodziewać wzrostu atrakcyjności turystycznej, handlowej i kulturalnej Sopotu oraz wzmożonego ruchu turystycznego.

PKP otrzyma pomieszczenia o odpowiednim standardzie, w których odbywać się będzie obsługa podróżnych. Mieszkańcy zyskają nową przestrzeń do spędzania wolnego czasu oraz miejsca pracy. Partner prywatny osiągnie korzyści finansowe z zarządzania atrakcyjnie zlokalizowanymi nowoczesnymi powierzchniami handlowymi.

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

PIERWSZY W POLSCE HYBRYDOWY PROJEKT KONCESJI W ZAKRESIE GAZOWNICTWA

Bartosz Korbus

Gmina Książki wraz z Miastem Jabłonowo Pomorskie realizują projekt „Budowa stacji redukcyjno pomiarowej wysokiego ciśnienia, sieci gazowej średniego ciśnienia relacja Dębowa Łąka - Książki - Jabłonowo Pomorskie wraz z siecią rozdzielczą średniego ciśnienia na terenie gminy Książki i gminy Jabłonowo Pomorskie” - etap I i II”.

Realizowany jest on w formule koncesji i będzie dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2007-2013. W ciągu kilkunastu najbliższych kilkunastu tygodni władze Gminy Książki zamierzają przystąpić do wyboru koncesjonariusza.

Specyfika projektu

Celem projektu jest zmniejszenie kosztów wynikających z używania innych źródeł energii (np. prądu, gazu płynnego z butli propan-butan) oraz zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego, wynikającego z przedostawania się do atmosfery większych ilości dwutlenku węgla czy metali ciężkich. Gmina zamierza realizować m. in. stację gazową redukcyjno-pomiarową wysokiego ciśnienia o przepustowości:

I etap - $Q = 1\,600\text{ m}^3/\text{h}$, docelowo - $Q = 3\,150\text{ m}^3/\text{h}$ wraz z gazociągiem przyłączeniowym; gazociąg średniego ciśnienia relacji Dębowa Łąka-Książki-Jabłonowo Pomorskie składający się z sieci gazowo rozdzielczej wraz z przyłączami na terenie Gminy Książki (I Etap) oraz Gminy i Miasta Jabłonowo Pomorskie o długości 25,328 kilometrów; gazociągi rozdzielcze o długości 16,355 km; i niezbędne reduktory. Przewiduje się, że sieć rozdzielcza na terenie poszczególnych wsi zostanie określona w następnych fazach projektowania w szczegółowych projektach budowlanych, przy czym podstawą określenia sieci rozdzielczej będą plany szczegółowego zagospodarowania lub wnioskiwane przez docelowych odbiorców o przyłączenie do sieci gazowej.

Trasy sieci gazowej zostaną wykonane w zdecydowanej części wzdłuż dróg gminnych, a szczegółowe rozproszczenie sieci gazowej w poszczególnych miejscowościach nastąpi na etapie opracowania projektów budowlanych, przy czym wybór trasy gazociągów średniego ciśnienia oraz ich zakres zrealizowany będzie zgodnie z koncepcją, jaka wyniknie z ustaleń z przedstawicielami Urzędu Gminy Książki i Urzędu Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

W terenie zabudowanym gazociągi dystrybucyjne średniego ciśnienia zostaną zlokalizowane w ciągach komunikacyjnych.

Poza wszelką niezbędną infrastrukturą projekt obejmuje również wykonanie przyłączy w ilości nie mniejszej niż 650 szt. na terenie Gminy Książki, min. 250 szt. na terenie Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie min. 400 szt. (jest to wskaźnik, który należy osiągnąć zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie).

Przedsięwzięcie zrealizowane zostanie w pasie dróg położonych na trasie gazociągu, a także innych nieruchomości w zakresie dostępu, do których koncesjonariusz będzie musiał uzyskać służebność przesyłu. Przedsięwzięcie zrealizowane zostanie na podstawie Ustawy o Koncesjach. Koncesjonariusz wybrany zostanie w trybie Ustawy o Koncesjach. Ostateczny zakres funkcjonalno-techniczny przedsięwzięcia ustalony zostanie w ramach projektu przygotowanego przez koncesjonariusza.

Zadaniem koncesjonariusza będzie zaprojektowanie i zbudowanie zgodnie z ostateczną decyzją o pozwoleniu na budowę, a także sfinansowanie i eksploataowanie przedsięwzięcia przez okres ok. 25 lat. Zadanie obejmuje także zapewnienie stałego przepływu gazu w nowo wybudowanym gazociągu w celu możliwości przyłączenia nowych odbiorców (nowych punktów poboru gazu ziemnego – minimum 650).

Co istotne, ze względu na ryzyko utracenia lub zmniejszenia dofinansowania z UE, w razie nieosiągnięcia bezpośrednio

po zrealizowaniu inwestycji wskaźnika w zakresie 650 podpisanych umów z odbiorcami gazu, Gminy wspólnie zawarły z potencjalnymi odbiorcami stosowne umowy przedwstępne, które oczywiście nie przesądzają o faktycznym zużyciu przez przyłączone gospodarstwa gazu sprzedawanego przez przyszłego operatora (koncesjonariusza) za pośrednictwem nowo wybudowanej sieci, lecz jednak znacznie ograniczają ryzyko związane z utratą dotacji.

Wykazały to przeprowadzone jesienią w 2012 r. testy rynku (konsultacje z potencjalnymi inwestorami). I choć ryzyko ekonomiczne przedsięwzięcia wciąż spoczywa na koncesjonariuszu, za sprawą zawartych umów z mieszkańcami ograniczone zostało jednak do minimum ryzyko korekty dofinansowania, którego przekazanie stronie prywatnej jest jedynym zaangażowaniem finansowym strony publicznej. Koncesjonariusz odpowiedzialny będzie za stały nadzór techniczny i inwestorski, poniesienie kosztów przyłączy do indywidualnych odbiorców które w części będą pokryte przez ostatecznych klientów (odbiorców gazu), jednak w wymiarze ograniczonym w interesie mieszkańców przez umowę koncesji. Koncesjonariusz zobowiąże się sfinansować całość kosztów realizacji przedsięwzięcia, przy czym 50 % całkowitej szacowanej wartości inwestycji (wydatków kwalifikowanych), zgodnie z pre-umową o dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zapłata sumy pieniężnej na rzecz koncesjonariusza/partnera prywatnego pochodzić będzie ze środków uzyskanych przez beneficjenta (Gminy) tytułem refundacji kosztów kwalifikowanych w ramach projektu. Koncesjonariusz musi zagwarantować osiągnięcie efektu rzeczowego przewidzianego w umowie o dofinansowanie pod rygorem refundacji Beneficjentowi (Gminie Książki) części dotacji, jaką utraci na skutek nieosiągnięcia efektu rzeczowego. Właścicielem stacji, gazociągu i związanej z nimi infrastruktury będzie strona publiczna. Nieprzekraczalny termin zakończenia inwestycji (I i II Etap), to 31 maja 2015 r., potwierdzony ostateczną decyzją o pozwoleniu na użytkowanie.

Wynagrodzenie koncesjonariusza, w części w jakiej nie będzie opłacone ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego zgodnie z umową o dofinansowanie przedsięwzięcia (refundacja), będzie pochodzić z eksploatacji gazociągu, w tym z pobieranych pożytków (wynikających z eksploatacji sieci, również po okresie trwałości projektu UE).

Część pieniężna wynagrodzenia zostanie przekazana na mocy umowy koncesji jako zapłata wynagrodzenia koncesjonariusza. Pierwotnie planowane przesunięcia majątkowe po zakończeniu współpracy okazały się niecelowe z punktu widzenia inwestorów, zatem zgodnie z założeniami koncesji, po zakończeniu umowy cała wytworzona przez koncesjonariusza infrastruktura jest własnością gmin, ograniczoną jedynie prawem do eksploatacji, z którego koncesjonariusz uzyskuje wynagrodzenie w tej części, w jakiej nie zostało mu ono wypłacone po uzyskaniu refundacji z UE przez beneficjentów pomocy tj. koncesjodawców.

Nie przewiduje się zatem żadnych opłat za dostępność.

Źródło: www.sxc.hu

Specyfika finansowania hybrydowego

Gmina Książki (samodzielnie realizująca Etap I i w partnerstwie z Miastem i Gminą Jabłonowo Pomorskie wykonująca II etapu przedsięwzięcia, na mocy porozumienia gminnego w zakresie przejęcia części zadań własnych z 1 maja 2009r.) ubiega się o dofinansowanie przedsięwzięcia z Funduszu Rozwoju Regionalnego na zasadach przewidzianych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla projektów indywidualnych.

Z beneficjentami projektów indywidualnych podpisana jest umowa wstępna (pre-umowa), która stanowi zobowiązanie beneficjenta do prawidłowego i terminowego przygotowania do realizacji danego indywidualnego projektu. Pre-umowa nr **RPO.I.0728-POR/45/2008** z 18.09.2008 r. wraz z Aneksami (nr 2 z 30 listopada 2010 r.).

Gminy zawarły również umowę w sprawie przystąpienia i realizacji projektu (przedsięwzięcia) w dniu 30.04.2009 r. Zgodnie z umową o współpracy Samorządy partnerskie ustaliły, że Lider współpracy, Gmina Książki, będzie działać w ich imieniu, ogłaszając przetargi i podpisując umowy. Beneficjent uzyskał dofinansowanie, aktualnie trwa praca nad przygotowaniem umów o dofinansowanie przedsięwzięcia. Kluczowe będzie znalezienie koncesjonariusza, który zagwarantuje poprawną realizację przedsięwzięcia zgodnie z umową o dofinansowanie przedsięwzięcia, jako podmiot upoważniony do realizacji przedsięwzięcia na mocy umowy o dofinansowanie projektu zmienionej po jego wyłonieniu i poniesie wszelkie koszty realizacji przedsięwzięcia, w tym wszystkie koszty kwalifikowane i niekwalifikowane

oraz inne konieczne do realizacji umowy o dofinansowanie, a jego wynagrodzeniem, poza środkami przekazanymi przez Beneficjenta po uzyskaniu refundacji poniesionych wydatków, będą dochody z działalności komercyjnej prowadzonej na mocy umowy koncesji, przy wykorzystaniu infrastruktury wytworzonej w ramach przedsięwzięcia.

W przypadku uzyskania pozytywnej opinii Instytucji Zarządzającej, co do modelu realizacji przedsięwzięcia we współpracy z sektorem prywatnym, zostaną zawarte umowy o dofinansowanie z beneficjentem funduszy unijnych tj. Gminą Książki (etap I) i Gminą Książki oraz Miastem Jabłonowo Pomorskie (współbeneficjent/partner projektu). Przedsięwzięcie powinno zostać zrealizowane zgodnie z zasadami wynikającymi z umowy o dofinansowanie oraz wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów w ramach RPO WKP. Zgodnie z zasadą, iż do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych podlegających refundacji upoważniony jest beneficjent (Gmina Książki).

W przypadku projektów realizowanych w modelu ppp i koncesji, można skorzystać z instytucji *podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowanych*, którym może być partner prywatny/koncesjonariusz. Wobec powyższego, współpraca Gminy (Beneficjenta) z koncesjonariuszem przebiegać będzie zgodnie z modelem, w którym wydatki związane z realizacją przedsięwzięcia ponosić będzie koncesjonariusz (podmiot upoważniony). Przekaze on Gminie (Beneficjentowi) otrzymane od wykonawców infrastruktury faktury (których adresatem będzie podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków).

Faktury stanowiąc będą podstawę przedstawienia wniosku o płatność i uzyskania przez Beneficjenta refundacji wydatków poniesionych przez partnera prywatnego. Otrzymałą dotację Gmina przekaze koncesjonariuszowi jako część wynagrodzenia wynikającego z umowy o koncesji.

Wynagrodzenie płatne będzie zgodnie z umową o koncesji i może być wypłacane jednorazowo jako „zapłata sumy pieniężnej” akcesoryjnie do wynagrodzenia polegającego na prawie do eksploatacji sieci gazowej.

Teoretycznie część pieniężna wynagrodzenia może być przekazywana sukcesywnie przez cały okres współpracy (raty za wykonanie przedsięwzięcia z puli uzyskanej z refundacji powiększonej ewentualnie o część dodatkową stosownie do wyników negocjacji). Ze względu na sytuację finansową Beneficjenta wypłata dodatkowych środków, oprócz tych które wypłacone zostaną Beneficjentowi w ramach refundacji, jest mało prawdopodobna.

Co więcej, skala tej płatności dodatkowej musi być ograniczona, tak aby zasadnicza część ekonomicznego ryzyka realizacji przedsięwzięcia spoczywała na koncesjonariuszu. Niezależnie od wybranego wariantu, podmiotem odpowiedzialnym za realizację przedsięwzięcia, zgodnie z umową o dofinansowanie, zawsze będzie strona publiczna umowy koncesyjnej. Jedynie Gmina Książki uprawniona będzie do kontaktów z instytucjami przyznającymi dofinansowanie oraz do przedstawiania wniosków o płatność.

Zgodnie z Pre-umową, maksymalne, całkowite koszty rea-

lizacji Projektu wynoszą 17.500.000 zł, kwota wydatków kwalifikowanych na realizację projektu wynosi 17.500.000 zł, a dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi maksymalnie 50% rzeczywistej kwoty wydatków kwalifikowanych dla działania.

Źródło: www.sxc.hu

Uwarunkowania prawne związane z zadaniem publicznym powierzonym stronie prywatnej (gazownictwo)

W ramach realizacji przedsięwzięcia koncesjonariusz będzie pełnił funkcje inwestora w zakresie realizacji infrastruktury gazowniczej. Czynności tych dokonywał będzie za gminę na podstawie koncesji. Umowa koncesji będzie określała również obowiązki koncesjonariusza w zakresie eksploatacji, w tym utrzymanie sieci i związanych z nią urządzeń, a także obowiązki dotyczące zapewniania dostaw gazu. Istotne znaczenie dla kształtowania obowiązków partnera prywatnego będą miały przepisy Prawa Energetycznego. Zgodnie z założeniami przedsięwzięcia koncesjonariusz odpowiedzialny będzie za dystrybucję gazu w ramach eksploatowanej sieci do odbiorców końcowych. Do zadań z zakresu dystrybucji gazu należy transport paliw gazowych sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczania odbiorcom końcowym z wyłączeniem ich sprzedaży (art. 3 pkt. 5 Prawa Energetycznego).

Odbiorcami końcowymi będą odbiorcy dokonujący zakupu paliw na własny użytek, przy czym przez pojęcie „odbiorcy” rozumieć należy każdego, kto otrzymuje lub pobiera gaz na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym (art. 3 pkt. 13 w zw. z pkt. 13a Prawa Energetycznego). Do odbiorców końcowych należeć będą m.in. odbiorcy paliw gazowych w gospodarstwie domowym, dokonujący zakupu

paliw gazowych wyłącznie w celu ich zużycia w gospodarstwie domowym. Z kolei siecią dystrybucyjną jest sieć gazowa (czyli instalacje połączone i współpracujące ze sobą, służące do przesyłania lub dystrybucji paliw, należące do przedsiębiorstwa energetycznego - art. 3 pkt. 11 Prawa Energetycznego) wysokich, średnich i niskich ciśnień, z wyłączeniem gazociągów kopalnianych i bezpośrednich, za której ruch sieciowy jest odpowiedzialny operator systemu dystrybucyjnego (art. 3 pkt. 11b Prawa Energetycznego). Operatorem systemu dystrybucyjnego (OSD) będzie przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się: dystrybucją paliw gazowych, odpowiedzialne za ruch sieciowy w systemie dystrybucyjnym, gazowym, bieżącym i długookresowym bezpieczeństwem funkcjonowania tego systemu, eksploatacją, konserwacją, remontami oraz niezbędną rozbudową sieci dystrybucyjnej, w tym połączeń z innymi systemami gazowymi (art. 3 pkt. 25 Prawa Energetycznego).

Obowiązkiem OSD jest utrzymanie zdolności urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w paliwa gazowe w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych (art. 4 ust. 1 Prawa Energetycznego). Należy przy tym wskazać, że karze pieniężnej podlega ten, kto nie utrzymuje w należytych stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń (art. 56 ust. 1 pkt. 10 Prawa Energetycznego) oraz nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji (art. 56 ust. 1 pkt. 12 Prawa Energetycznego). W sytuacji, gdy przedsiębiorstwo energetyczne poprzez swoje zaniedbania doprowadza do stanu, w którym możliwość (prawdopodobieństwo) wystąpienia awarii sieci energetycznej wzrasta ponad poziom, jaki powinien utrzymywać się przy zachowaniu należytej staranności, zastosowanie znajduje przepis art. 56 ust. 1 pkt. 10 Prawa Energetycznego.

Do obowiązków koncesjonariusza, jako operatora planowanej do realizacji sieci gazowej, będzie należeć: prowadzenie ruchu sieciowego w systemie dystrybucyjnym, eksploatacja, konserwacja, remonty oraz rozbudowa sieci.

Obowiązki te wynikać będą z ustawy, niezależnie od tego, jakie brzmienie przybierze ostatecznie umowa o koncesji. Odrębnym obowiązkiem OSD jest zapewnienie wszystkim odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych na zasadach i w zakresie określonym w ustawie.

Świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług (art. 4 ust. 2 Prawa Energetycznego).

Koncesjonariusz zobowiązany będzie do świadczenia ich na zasadzie równoprawnego traktowania usług dystrybucji paliw gazowych na zasadach i w zakresie określonym w Prawie Energetycznym. Świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług. Przedmiotowe przedsiębiorstwa energetyczne nie muszą być właścicielami sieci, ale mogą pełnić obowiązki operatora danej infrastruktury na podstawie umowy zawartej z właścicielem sieci (w odniesieniu do przedsięwzięcia - właścicielem sieci będzie Gmina, a koncesjonariusz upoważniony będzie do pełnienia roli OSD na podstawie umowy o koncesji). Odbiorca gazu jest uprawniony do uzyskania dostępu do rynku obrotu paliwami gazowymi, a tym samym zmiany dotychczasowego sprzedawcy oraz zakupu paliw gazowych od wybranego dostawcy, w tym bezpośrednio od wytwórcy.

Z kolei podmioty zajmujące się sprzedażą paliw gazowych będą miały roszczenie o zawarcie umowy o świadczenie usług dystrybucji paliw gazowych w oparciu o sieć OSD. Postanowienia tej umowy podlegać będą kontroli przez Prezesa URE, co do urzeczywistnienia przez OSD zasady równego traktowania. W zakresie pobierania opłat za usługę dystrybucji OSD będzie związany zatwierdzoną taryfą. Na OSD ciążył będzie ponadto cały katalog obowiązków wprost wynikających z przepisów Prawa Energetycznego. Prowadząc dystrybucję gazu, koncesjonariusz będzie przedsiębiorcą energetycznym. Stosownie do art. 32 ust. 1 pkt. 3 Prawa Energetycznego wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji gazu z wyłączeniem dystrybucji paliw gazowych w sieci o przepustowości poniżej 1 MJ/s wymagać będzie uzyskania koncesji w sensie administracyjnym (warunki udzielania koncesji, obowiązki dotyczące wnoszenia opłat koncesyjnych, okres trwania koncesji, treść koncesji, a także zasady udzielania promesy koncesji regulują przepisy art. 33-43 Prawa Energetycznego). Procedurę wyznaczenia OSD regulują przepisy Prawa Energetycznego. Zgodnie z nimi, właściciel sieci dystrybucyjnej jest zobowiązany do wystąpienia do Prezesa URE o wyznaczenie operatora systemu dystrybucyjnego dla tych sieci, przy czym powierzenie pełnienia obowiązków OSD może dotyczyć wykonywania działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji paliw gazowych, jeżeli liczba odbiorców przyłączonych do sieci gazowej jest nie większa niż 100 tys. i sprzedaż paliw gazowych nie przekracza 100 mln m³ w ciągu roku (art. 9h Prawa Energetycznego). We wniosku określa się także obszar, sieci i instalacje, na których będzie wykonywana działalność dystrybucyjna. OSD może być właścicielem sieci dystrybucyjnej, posiadającym koncesję na wykonywanie działalności gospodarczej z wykorzystaniem tej sieci lub instalacji lub przedsiębiorstwo energetyczne, posiadające koncesję na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji paliw gazowych, z którym właściciel sieci dystrybucyjnej zawarł umowę powierzającą temu przedsiębiorstwu pełnienie

obowiązków operatora z wykorzystaniem sieci lub instalacji będących jego własnością (art. 9 ust. 3).

Do pełnienia funkcji operatora OSD koncesjonariusz/partner będzie musiał uzyskać koncesję na dystrybucję gazu na terenie objętym realizacją przedsięwzięcia. W tym miejscu należy wskazać, że umowa o koncesji może być zawarta pod warunkiem rozwiązującym i zobowiązywać stronę prywatną do uzyskania w określonym terminie przedmiotowej koncesji (energetycznej). W razie braku uzyskania koncesji przed upływem ustalonego terminu, strony zastrzec powinny sobie prawo odstąpienia od umowy. OSD wyznaczany będzie przez Prezesa URE na wniosek właściciela sieci dystrybucyjnej. W odniesieniu do przedsięwzięcia stosowny wniosek złoży Gmina (właściciel sieci dystrybucyjnej) już po zawarciu umowy o koncesji/partnerstwie.

Prezes URE będzie miał możliwość odmowy wyznaczenia partnera prywatnego OSD, jeżeli przedsiębiorstwo to nie dysponuje odpowiednimi środkami ekonomicznymi lub technicznymi, lub nie gwarantuje skutecznego zarządzania systemem, albo nie spełnia warunków i kryteriów niezależności, o których mowa w art. 9d ust. 1-2 Prawa Energetycznego, z zastrzeżeniem art. 9d ust. 7, lub gdy nie został spełniony warunek, o którym mowa w art. 9k Prawa Energetycznego. Partner prywatny, będący OSD zostanie zobowiązany zapewnić dostęp do sieci dystrybucyjnej wszystkim zainteresowanym odbiorcom końcowym. Zapewnienie przyłączenia do sieci następować będzie na podstawie umowy o przyłączenie do sieci, zobowiązującej partnera prywatnego do realizacji i finansowania budowy sieci przyłączeniowej. Pozyskanie i utrzymanie klientów jest zatem zadaniem strony prywatnej, pomoc strony publicznej w pozyskaniu umów w sprawie przyłączenia się do nowobudowanej sieci w rozmiarze zapewniającym uniknięcie ewentualnej korekty, jest tylko przejawem częściowego podziału ryzyka popytu. Zasadnicza jego część podobnie jak ryzyko ekonomiczne spoczywa na koncesjonariuszu, ponieważ nawet

po przyłączeniu się do sieci strona prywatna nie może mieć gwarancji, że faktycznie przyłączone domostwo lub zakład przemysłowy dokonywać będzie zakupu gazu, w szczególności od koncesjonariusza.

Ponadto koncesjonariusz powinien zaakceptować inne specyficzne ryzyko związane z przyłączeniem nowych potencjalnych klientów - w analizowanym przypadku bardzo istotne dla strony publicznej jest, aby wszyscy zgłaszający chęć przyłączenia do sieci, szczególnie w ramach minimum ustalonego w projekcie, mogli uzyskać przyłączenie w cenie nie przekraczającej ryczałtowo 1000 zł brutto od gospodarstw jednorodzinnych oraz proporcjonalnie mniej w ramach kwoty 1000 zł brutto, licząc na gospodarstwo domowe w budynkach wielorodzinnych. W sytuacji prowadzenia przez partnera prywatnego jednoczesnej dystrybucji i sprzedaży gazu, z odbiorcami końcowymi łączyć go będzie „umowa kompleksowa”. Umowa kompleksowa łączyć będzie w sobie postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług dystrybucji gazu. Umowa kompleksowa może zawierać także postanowienia umowy sprzedaży paliw gazowych, umowy o świadczenie usług dystrybucji paliw gazowych, zawartych przez sprzedawcę na rzecz i w imieniu odbiorcy końcowego z przedsiębiorstwem energetycznym zajmującym się dystrybucją paliw gazowych (będzie ona zasadna wówczas, gdy partner prywatny nie będzie zajmował się sprzedażą gazu).

Wskazać jednak należy, że ze względu na treść art. 4j Prawa Energetycznego („prawo wyboru”) odbiorca gazu będzie mógł wypowiedzieć umowę partnerowi prywatnemu i dokonać zmiany sprzedawcy (np. na zakład, od którego gaz bezpośrednio nabywał partner prywatny). W takiej sytuacji odbiorca będzie zawierał umowę kompleksową ze sprzedawcą gazu, a nie partnerem prywatnym. Partner prywatny w takiej sytuacji czerpał będzie opłaty jedynie za usługę dystrybucyjną od sprzedawcy gazu.

LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA

Gmina Książki i Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie na tle mapy Polski

Jędrzej Kucharski
Z-ca Burmistrza,
Urząd Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie

Powodem, że zdecydowaliśmy się realizować tę inwestycję była świadomość, że sieć gazowa będzie jednym z ważniejszych elementów infrastruktury, rzutującym w sposób istotny na rozwój Gminy w dłuższej perspektywie czasowej. Dostępność do tego źródła energii, w sposób bezpośredni, przekłada się na ogólny wzrost potencjału ekonomicznego Gminy i zwiększenie możliwości przyciągania inwestycji na nasz teren.

Pomimo trudności takich jak problemy związane z wyborem i przyjęciem określonych rozwiązań w zakresie dotyczącym finansowania i realizacji planowanej inwestycji, jak najbardziej zachęcam do podjęcia podobnych działań, z tego chociażby powodu, że realizacja właśnie takich inwestycji będzie korzystna ekonomicznie, zarówno dla gmin jak i innych podmiotów. Realizacja przez inne podmioty byłaby istotna również z tego względu, że możliwości finansowe małych gmin w tym zakresie są ograniczone.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że Gmina oraz jej mieszkańcy będą mieli możliwość korzystania z alternatywnego źródła energii o korzystnych cechach użytkowych i rozsądnej cenie. Z punktu widzenia Gminy dostępność sieci gazowej będzie ważnym elementem ofert adresowanych do inwestorów, tak w sferze produkcji jak i usług. Podkreślić należy również to, że korzystanie z gazu ma znaczny wpływ na poprawę jakości środowiska w którym żyjemy.

Ppp a dofinansowanie modernizacji oświetlenia miejskiego PRZY POŁĄCZENIU KAPITAŁU PRYWATNEGO I ŚRODKÓW DOSTĘPNYCH W RAMACH PROGRAMU SOWA

Zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie gminnym (art. 7 pkt. 2) do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, co wiąże się również z ich nocnym oświetleniem. Natomiast zapisy ustawy prawo energetyczne (art. 18 pkt. 3) mówią o tym, że do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy finansowanie oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych znajdujących się na terenie gminy.

Konieczność finansowania oświetlenia w poszczególnych gminach generuje znaczne koszty finansowe, co w obecnej, coraz trudniejszej sytuacji gospodarczej staje się bardzo istotne z punktu widzenia mocno już zadłużonych i coraz skromniejszych budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Rosnące koszty utrzymania posiadanej infrastruktury technicznej w połączeniu z trudnościami finansowymi samorządów sprawiają, że jednostki te szukając oszczędności decydują się na ograniczanie liczby godzin, w których uruchomione jest oświetlenie uliczne. W skrajnych sytuacjach samorządy nawet wyłączają te instalacje na całą noc. Są to oczywiście najbardziej drastyczne przypadki oszczędności, ale mówią one wiele o tym problemie. Skutkiem takiego postępowania gmin jest ewidentne pogorszenie bezpieczeństwa publicznego, wzrost włamań, kradzieży oraz innej przestępczości, a poczynione oszczędności na oświetleniu publicznym mogą być utracone w wyniku wzrostu wydatków na służby porządkowe.

Ponadto, taki krok może przyczynić się także do osłabienia wizerunku lokalnych władarzy w oczach mieszkańców, czego skutkiem może być wyludnianie tych samorządów. Konieczność utrzymania i finansowania oświetlenia nieodwrotnie wiąże się z coraz większym problemem, jaki stanowi zarządzanie całą infrastrukturą oświetleniową w gminie. Coraz częściej dochodzi do sytuacji, w której samorządy, zbyt późno lub wcale nie reagują na niedostatki w funkcjono-

Oprawa LED SL10
Źródło: OSRAM, Siteco

Źródło: Osram

waniu gminnego oświetlenia. W praktyce często zdarza się, że oświetlenie przestrzeni publicznej w danej gminie jest niedopasowane do bieżących potrzeb.

Zdarzają się przypadki, w których oświetlenie włączane jest zbyt późno albo wyłączane zbyt wcześnie. Czasem dochodzi także do odwrotnej sytuacji.

Takie okoliczności mają fundamentalne znaczenie dla bezpieczeństwa obywateli szczególnie w okresie zimowym. Rodzi to niepotrzebne napięcia na linii mieszkańiec - władza danej gminy.

Na to wszystko nakłada się fakt, iż obecnie funkcjonująca technologia w dziedzinie oświetlenia ulicznego powszechnie

Oświetlenie LED na ulicy Średzkiej we Wrocławiu.
Foto: OSRAM, M.Kołodziej

Źródło: Osram

stosowana w Polsce jest przestarzała i przez to wysoce niedoskonała.

Wiele elementów systemu oświetlenia miejskiego wymaga generalnej modernizacji lub całkowitej wymiany. Przesłanką do takich działań jest zwiększająca się liczba awarii tej infrastruktury oraz koszty związane z jej utrzymaniem i eksploatacją. Dlatego też coraz więcej gmin chciałoby na swoim terenie zainstalować nowoczesne systemy oświetlenia spotykane do tej pory tylko w krajach Europy Zachodniej. Najnowocześniejsze instalacje oświetleniowe produkują więcej światła, dzięki czemu poprawie ulega bezpieczeństwo mieszkańców, pieszych i kierowców przy jednoczesnym mniejszym zużyciu energii elektrycznej.

Korzyścią z wprowadzenia takich systemów jest nie tylko ograniczenie kosztów zakupu energii, ale także pozytywny wpływ na środowisko naturalne. Problem tkwi jednak w tym, że wielu polskich samorządów nie stać na to by wprowadzać takie innowacje.

Funkcjonowanie przestarzałej technologii stosowanej masowo do oświetlenia ulicznego w Polsce, wiąże się z bardzo ważną kwestią współczesnego świata, jaką jest ochrona środowiska. Według danych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w Polsce oświetlenie w miejscach publicznych, co roku pochłania ponad 1500 GWh i tym samym jest odpowiedzialne za znaczącą część globalnej emisji gazów cieplarnianych pochodzących z energetyki. W dodatku jego udział w światowym bilansie emisji szkodliwych gazów cieplarnianych stale rośnie.

Zatem tam, gdzie nadal stosowane są stare, energochłonne technologie oraz w miejscach, gdzie światła potrzeba dużo

np. w przestrzeniach publicznych, nowoczesne technologie oświetleniowe niosą ze sobą wielki potencjał oszczędności. Tym samym, dla samorządów może to oznaczać znacznie mniejsze wydatki ponoszone na oświetlenie ulic, a dla środowiska mniejszą emisję zanieczyszczeń. Ma to znaczenie szczególnie w Polsce, gdzie oparta na węglu energetyka systemowa generuje elektryczność ze średnią wydajnością wynoszącą zaledwie ok. 40% i każdy zaoszczędzony megawat mocy elektrycznej (tzw. „negawat”) oznacza uniknięcie również tej emisji zanieczyszczeń, która odpowiada za pozostałe 60% energii traconej „po drodze”.

Ponadto inwestycje w energooszczędne oświetlenie charakteryzują się często bardzo krótkim, zaledwie kilkuletnim okresem zwrotu poniesionych kosztów.

Infrastruktura oświetleniowa w polskich gminach jest najczęściej (w ok. 70 %) własnością zakładów energetycznych lub ich spółek zależnych, a jej funkcjonowanie należy do zadań własnych samorządów. W sytuacji jednak, gdy gmina nie jest właścicielem infrastruktury oświetleniowej, nie może w nią inwestować, ponieważ majątek ten nie jest jej własnością. Z drugiej strony zakłady energetyczne nie są zainteresowane modernizowaniem oświetlenia, ponieważ ponosiłyby nakłady na inwestycje, a korzyści w postaci zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, byłyby wyłącznie po stronie gmin. Taka sytuacja prawna powoduje, że gminy sukcesywnie przejmują infrastrukturę oświetleniową od zakładów energetycznych. Proces ten przebiega jednak bardzo powoli głównie ze względu na brak niezbędnych do jej wykupu środków finansowych.

Wyniki badań przeprowadzonych w październiku 2012 r. przez instytut badania opinii MillwardBrown na zlecenie NFOŚiGW, wskazały m.in. że:

- w Polsce jest obecnie około 3,3 mln lamp ulicznych, z czego ok. 60-65% stanowią lampy sodowe. Pozostałe to lampy rtęciowe, żarowe, neonowe i inne,
- połowa polskich gmin planuje modernizację oświetlenia ulicznego w ciągu najbliższych 5 lat,
- głównymi powodami planowanych modernizacji są wysokie koszty utrzymania obecnego, oświetlenia, poprawa jakości oświetlenia (bezpieczeństwa) na ulicach oraz aspekty środowiskowe,
- spośród testowanych rozwiązań najbardziej preferowane byłyby:
 - wymiana opraw oświetleniowych i zastosowanie zaawansowanego systemu sterowania, które pozwolą uzyskać oszczędność energii do 50% oraz
 - zmiana na oświetlenie LED wraz z zaawansowanym systemem sterowania, które pozwolą uzyskać oszczędność energii nawet do 80%.

Dlatego też naprzeciw oczekiwaniom gmin w zakresie instalowania na swoim terenie nowoczesnych energooszczędnych systemów oświetleniowych wyszedł Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na początku 2013 roku NFOŚiGW działający, jako Krajowy operator Systemu Zielonych Inwestycji ogłosił I nabór wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć w ramach I konkursu programu priorytetowego p.n.: System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme), Część 6) SOWA - Energooszczędne oświetlenie uliczne. Beneficjentami niniejszego programu mogą być tylko Jednostki Samorządu Terytorialnego posiadające tytuł do dysponowania infrastrukturą oświetlenia ulicznego w zakresie realizowanego przedsięwzięcia.

Dofinansowanie w I konkursie udzielane będzie w formie dotacji do 45% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. W celu uzyskania dodatkowych środków w formie pożyczki ze środków NFOŚiGW gmina musi złożyć odrębny wniosek. Dofinansowanie w formie pożyczki stanowić może do 55% kosztów całkowitych przedsięwzięcia.

Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie przedsięwzięć w formie dotacji ze środków NFOŚiGW, w tym ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym (GIS) w konkursie wynosi 160 mln zł.

Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie przedsięwzięć w formie pożyczki ze środków NFOŚiGW wynosi 196 mln zł. W przypadku pojedynczego projektu beneficjent nie może się jednak ubiegać o kwotę dotacji wyższą niż 15 mln zł oraz kwotę pożyczki przekraczającą 18,3 mln zł. Wskaźniki, jakie trzeba osiągnąć podczas realizacji projektu w ramach programu „SOWA” to minimalne ograniczenie emisji CO₂ o 40% oraz minimalne ograniczenie emisji CO₂ o 250 Mg/rok w wyniku realizacji całego przedsięwzięcia. Wnioski w ramach programu „SOWA” będzie można składać w dniach od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2013 roku.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej określił następujące podstawowe parametry udzielanej przez siebie pożyczki beneficjentom:

- okres spłaty pożyczki: 10 lat
- karencja spłaty rat kapitałowych: 1,5 roku od momentu zakończenia rzeczowej realizacji inwestycji
- oprocentowanie: WIBOR 3M pomniejszony o 150 pkt bazowych (nie mniej jednak niż 3%)

Trzeba jednak tutaj zwrócić uwagę na fakt, iż struktura finansowania niniejszego programu nie odpowiada w pełni oczekiwaniom samorządów. Problematiczną kwestią jest to, że maksymalny poziom bezzwrotnej dotacji ze środków NFOŚiGW wynosi tylko i wyłącznie 45% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Niepełnym pocieszeniem jest też fakt, iż NFOŚiGW proponuje pozostałą część kosztów (55%) sfinansować ze środków finansowych w ramach udzielanej przez siebie preferencyjnej pożyczki.

W obecnej coraz trudniejszej sytuacji gospodarczej, gdy samorządy zmagają się z coraz większymi problemami finansowymi perspektywa wygenerowania kolejnego długu, a co za tym idzie możliwość przekroczenia wskaźników zadłużenia nie wydaje się tym, czego mogłyby oczekiwać władze lokalne.

Właśnie w tym kontekście pojawia się szansa nawiązania współpracy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Potencjalny partner prywatny w ramach opłaty za dostępność zapewniłby podmiotowi publicznemu - gminie/beneficjentowi dotacji w ramach SOWA brakujące środki finansowe, dzięki temu nie musiałaby ona zaciągać tak niepożądaną z powodów rachunkowych pożyczki (nawet, jeśli jest ona korzystniej oprocentowana niż środki pożyczone przez partnera).

Co istotniejsze w późniejszej fazie wdrażania przedsięwzięcia, partner prywatny odpowiedzialny byłby za utrzymanie i zarządzanie oświetleniem w całej gminie przez wiele następnych lat. Tym samym okres obowiązywania umowy partnerstwa mógłby być znacznie dłuższy niż okres spłaty pożyczki oferowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Doprowadziłoby to do mniejszych średniorocznych obciążeń budżetowych gmin, a tym samym wydłużenia okresu korzyści, jakie partnerzy mogliby czerpać z nawiązanej współpracy.

Procedura realizacji danego przedsięwzięcia realizowanego w ramach programu „SOWA” przy udziale partnera prywatnego byłaby następująca:

- Gmina wybiera wykonawcę prac z zakresu modernizacji oświetlenia na swoim terenie w trybie zamówienia publicznego - Prawo Zamówień Publicznych - w trybie dialogu konkurencyjnego (art. 4 ust 2 ustawy o ppp).
 - Wybrany w ten sposób podmiot przeprowadziłby na mocy umowy o ppp modernizację gminnego oświetlenia (w części współfinansując przedsięwzięcie z własnych środków).
 - Na mocy umowy o ppp, partner prywatny po zaprojektowaniu, sfinansowaniu i zrealizowaniu inwestycji oświetleniowych, zobowiązany byłby do zarządzania nowopowstałą infrastrukturą oświetleniową. Wynagrodzeniem partnera prywatnego byłaby tutaj opłata za dostępność, którą na jego konto uiszczałaby gmina. Niniejsza opłata za dostępność byłaby jednak pomniejszana o uzyskane oszczędności wynikające ze zmodernizowanej infrastruktury oświetleniowej (niższe koszty zużycia energii elektrycznej).
- Należy zaznaczyć, że opłata, którą uiszczałby podmiot publiczny na rzecz partnera prywatnego nie mogłaby przewyższać potencjalnych oszczędności wynikających ze zużycia mniejszej ilości energii wskutek zastosowanej technologii. Wysokość opłaty wynikałaby z wcześniej przeprowadzonych obliczeń i analiz przedrealizacyjnych.

Gmina oprócz samych oszczędności na oświetleniu, mogłaby osiągnąć jeszcze dodatkowe korzyści finansowe wynikające z właściwego nim zarządzania.

Takie podejście jest uzasadnione, ponieważ partner prywatny będzie dysponował odpowiednią wiedzą (know-how) oraz doświadczeniem, dzięki czemu będzie potrafił optymalnie zminimalizować swoje koszty, przy zapewnieniu maksymalnych efektów swoich działań.

Źródło: Osram

Tym samym korzyści z takiego modelu wykonania zadania będą mieć obaj partnerzy, a lokalni mieszkańcy zyskają na podniesieniu poziomu bezpieczeństwa. Dodatkowymi korzyściami związanymi z zaangażowaniem partnera prywatnego w realizację takiego przedsięwzięcia może być także zwiększenie całego zakresu rzeczowego przedsięwzięcia oraz przyspieszenie jego realizacji.

Partner prywatny będzie zmierzał do tego, aby możliwie jak najszybciej wykonać powierzone mu zadanie, by tym samym możliwie jak najszybciej rozpocząć czerpanie pożytków z wybudowanej infrastruktury. Ponadto partner prywatny może okazać się cennym doradcą podmiotu publicznego w zakresie wyboru najlepszej technologii, przy założeniu jak najniższych kosztów eksploatacyjnych i możliwie maksymalnych efektów inwestycji. Istotnym elementem takiej współpracy, byłaby także korzystniejsza z punktu widzenia przedsięwzięcia alokacja zadań i ryzyk. Partner prywatny na mocy podpisanej umowy byłby zobowiązany do sprawnego przeprowadzenia zakresu rzeczowego oraz późniejszego zarządzania inwestycją. Bodźcem dla partnera prywatnego byłoby wypłacane mu przez podmiot publiczny wynagrodzenie pokrywające zaangażowany przez niego wkład własny w realizowaną inwestycję oraz pokrywające wydatki związane z bieżącym utrzymaniem i eksploatacją powstałej infrastruktury. W przypadku niedotrzymania postanowień wynikających z winy partnera prywatnego byłby on zobowiązany do uiszczenia stosownej kary umownej.

W obecnej stale pogarszającej się sytuacji gospodarczej, każda możliwość przekazania części zadań własnych gmin w drodze partnerstwa publiczno-prywatnego doświadczonym

podmiotom prywatnym wydaje się być kluczowa dla ich dalszych możliwości inwestycyjnych. Jeżeli nawet obecnie samorządom uda się uzyskać zewnętrzne finansowanie na zrealizowanie planowanej inwestycji pojawia się problem związany z późniejszym jej zarządzaniem, a szczególnie jej utrzymaniem. Dlatego tak ważne jest pozyskanie partnera, który posiada odpowiednią wiedzę, doświadczenie i dla którego świadczenie usług publicznych nie stanowi żadnego problemu. Powyższa przesłanka może być także źródłem dodatkowych korzyści finansowych dla gminy.

Podsumowując, korzyści z partnerstwa publiczno-prywatnego w ramach opłaty za dostępność w przypadku programu „SOWA” dotyczącego modernizacji gminnego oświetlenia są następujące:

- Finansowanie pożyczki przez partnera prywatnego (brak konieczności zaciągania pożyczki przez gminę i co za tym idzie brak obciążenia kolejnym długiem brak zwiększania wskaźnika zadłużenia).
- Zarządzanie nowopowstałą infrastrukturą oświetleniową przez partnera prywatnego (gdy uda się osiągnąć oszczędności będą one przekazywane z powrotem do budżetu gminy).
- Poprawa efektywności ekonomicznej przedsięwzięcia.
- Wymagana przez projekt SOWA pełna gwarancja trwałości projektu.

W świetle obecnej, trudno przewidywalnej sytuacji gospodarczej receptą na przeprowadzanie innowacyjnych inwestycji przez gminy może być realizacja przedsięwzięcia z zakresu wymiany i modernizacji oświetlenia ulicznego, właśnie w modelu ppp.

Dzięki elastyczności tego modelu możliwe jest wykorzystanie bezzwrotnych form pomocy, jaką mogą być np. środki z programu SOWA. Dzięki takim rozwiązaniom samorządy nie muszą narażać się na ryzyko przekroczenia wskaźnika zadłużenia określonego w Ustawie o finansach publicznych, a ponadto powierzając wykonanie swojego zadania podmiotowi prywatnemu, gminy mają gwarancję zachowania rachunku ekonomicznego dla całego przedsięwzięcia. Tym samym model ppp będzie źródłem wielu korzyści dla obu partnerów w przypadku wspólnej realizacji przedsięwzięć z programu SOWA, czyli **Systemy Oświetlenia W Aglomeracjach**.

Oskar Łukarski

Mariusz Marciniak

MAŁO DRÓG W PPP – WINA ZŁEGO DOBORU TECHNOLOGII?

Bartosz Korbus

Model partnerstwa publiczno-prywatnego w budownictwie drogowym w naszym kraju nie należy do szczególnie popularnych. Dotychczas, z sukcesem zrealizowano zaledwie kilka projektów autostradowych. PPP nie zyskało natomiast uznania władz samorządowych, bo jak dotąd nie powstał ani jeden odcinek drogi lokalnej, ustrukturyzowany w formule PPP z prawdziwego zdarzenia. Jako jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy można wymienić ryzyka związane z długoterminowym utrzymaniem drogi wykonanej w technologii asfaltowej.

Co oczywiste, projekt PPP nakłada na partnera prywatnego obowiązek nie tylko wybudowania odcinka, ale także zapewnienia jego nieprzerwanej dostępności przez określony czas, najczęściej kilkanaście lat. Z uwagi na niewielką trwałość asfaltu, podatność na koleinowanie pod wpływem wzmożonego ruchu pojazdów czy niską odporność na zmienne warunki atmosferyczne, inwestorzy nie chcą brać na siebie ryzyka związanego ze znacznymi, trudnymi do oszacowania, przyszłymi nakładami na drogę. Z drugiej strony, rozwiązaniem tych bolączek może być technologia dróg betonowych. Niestety, w Polsce – przynajmniej w zastosowaniach lokalnych – mało znana. Beton na drodze zmniejsza ryzyka inwestora, ponieważ jest materiałem trwalszym i – przy porównywalnym do asfaltu koszcie budowy – wymaga zdecydowanie niższych nakładów na utrzymanie.

Doskonałą ilustracją jest fakt, że odcinek autostrady A2 ze Świecka do Nowego Tomyśla konsorcjum Autostrada Wielkopolska S.A. wybudowało właśnie w technologii betonowej. Umowa spółki ze Skarbem Państwa wygasa dopiero w 2037 roku, ale już teraz wiadomo, że jeśli droga została wykonana zgodnie z prawidłami sztuki, nakłady na jej utrzymanie będą minimalne, co zwiększa zysk i zmniejsza niepewność inwestora.

Z drugiej strony, zadowolony jest także podmiot publiczny, bo remonty i roboty nie zakłócają ruchu i nie przeszkadzają użytkownikom drogi. Niższa jest także opłata za dostępność.

Gdzie leży więc problem? Wydaje się, że zalety technologii betonowej nie są w naszym kraju dostatecznie znane. Decydenci w samorządach terytorialnych i ich jednostkach organizacyjnych miewają problem z wyborem najkorzystniejszej technologii budowy dróg.

Z pomocą samorządowcom przychodzi biuro projektowe DROCAD Sp. z o.o., które udostępniło w Internecie, pod adresem www.kalkulatordrogowy.pl, nieodpłatny kalkulator drogowy. Narzędzie inspirowane jest podobnym rozwiązaniem kanadyjskim – CANPavTM.

Celem narzędzia jest uzbrojenie zarówno samorządowców, jak i drogowców, w instrument, dzięki któremu będą mogli lepiej zarządzać wydatkami na infrastrukturę drogową. Zalety kalkulatora to intuicyjność i szczegółowość, co sprawia, że z narzędzia mogą swobodnie korzystać nie tylko doświadczeni drogowcy, ale i początkujący użytkownicy, np. samorządowcy.

Na przykładzie konkretnej drogi o powierzchni 5 000 m² i kategorii ruchu KR4, opisujemy działanie kalkulatora. Kalkulator składa się z pięciu kroków.

Krok 1. Wprowadzenie nazwy projektu i parametrów budowanej drogi

Następnie projektujemy warstwy drogi. Możemy skorzystać z podpowiedzi programu albo samodzielnie określić rodzaj i grubość poszczególnych warstw.

Krok 2. Wczytanie konstrukcji typowych, możliwość manualnej edycji lub zmiany konstrukcji

KONSTRUKCJA BETONOWA

Grubość	Materiał	Jedn.	Cena jedn.
23 cm	Nawierzchnia z betonu cementowego nawierzchniowego kl. C35/45	m ²	167.44
16 cm	Podbudowa z betonu cementowego kl. C8/10 wraz z pielęgnacją płk	m ²	58.88

KONSTRUKCJA ASFALTOWA

grubość konstrukcji
43 cm
dla podłoża G1

Wczytaj konstrukcję typową...

Grubość	Materiał	Jedn.	Cena jedn.
5 cm	Nawierzchnia asfaltowa - warstwa ścieralna, mieszanka AC8S, AC1	m ²	46.90
8 cm	Nawierzchnia asfaltowa - warstwa wiążąca, mieszanka AC11W, AC1	m ²	67.20
10 cm	Podbudowa asfaltowa, mieszanka AC16P, AC22P lub AC32P wraz	m ²	71.90
20 cm	Podbudowa z kruszywa naturalnego łamanego 0/31,5 lub 0/63mm	m ²	45.00

Dodaj materiał

Po dokonaniu wyboru, program podliczy koszty budowy, dodając m.in. koszt wykopu pod konstrukcję czy utylizację materiałów z wykopu.

Krokiem drugim zamykamy obliczenia dotyczące inwestycji. W kroku trzecim przejdziemy już do kalkulacji utrzymania odcinka.

Krok 3. Wprowadzenie horyzontu inwestycyjnego i elementów podlegających utrzymaniu

ALEJA PRZEBIŚNIEGÓW KR4 Szerokość 1 km Długość 5 m Edytuj

ELEMENTY ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM ODCINKA

Długość okresu użytkowania 30 lat

Droga z oświetleniem TAK

Droga z oznakowaniem TAK

Zimowe utrzymanie TAK

W kroku czwartym otrzymujemy bardzo szczegółową analizę kosztów eksploatacji drogi, z podziałem na każdy rok użytkowania odcinka. Nie załączamy zrzutu z ekranu, z uwagi na dużą rozpiętość wygenerowanego materiału analitycznego.

Krok 4. Wyszczególnienie robót utrzymaniowych i całkowita wycena projektu

Przejrzyste podsumowanie w ostatnim kroku ułatwia podjęcie decyzji inwestycyjnej w zakresie wyboru technologii budowy. Dla naszego przykładu, droga betonowa KR4 o powierzchni 5.000 m² jest nieznacznie tańsza już na etapie budowy (oszczędność 3,1 proc.), ale o wiele większe oszczędności osiągamy w 30-letnim utrzymaniu (oszczędność 38,6 proc.)!

Krok 5. Podsumowanie wyceny

Suma kosztów budowy i utrzymania

	budowa	utrzymanie	budowa + utrzymanie
Nawierzchnia betonowa	1 323 156.74 PLN 264.63 PLN/m ²	2 060 187.19 PLN 412.04 PLN/m ²	3 383 343.93 PLN 676.67 PLN/m ²
Nawierzchnia asfaltowa	1 365 973.11 PLN 273.19 PLN/m ²	3 357 512.58 PLN 671.50 PLN/m ²	4 723 485.69 PLN 944.70 PLN/m ²

Użyte w kalkulatorze ceny materiałów budowlanych i usług będą aktualizowane w cyklu kwartalnym. Interfejs kalkulatora pozwala na zapisywanie projektów i ich późniejszą edycję, pod warunkiem, że użytkownik założy konto w witrynie.

Ponadto, przygotowaną wycenę można wysłać email'em lub pobrać w pliku PDF.

Ta krótka analiza pokazuje, że technologia betonowa, ze względu na niższe nakłady utrzymaniowe, powinna być zawsze rozważana i wyceniana przy projekcie drogowym realizowanym w formule ppp.

FORUM GOSPODARCZE „ENERGIA I ŚRODOWISKO”

11 grudnia 2012r., Pałac Kultury i Nauki w Warszawie

W jedenastu branżowych panelach dyskusyjnych uczestniczyło łącznie ponad 1000 osób. Byli to przedstawiciele polskich i międzynarodowych firm, jednostek samorządowych, stowarzyszeń branżowych, izb gospodarczych i handlowych, architekci, planiści energetyczni, wykonawcy i użytkownicy, jak również naukowcy i przedstawiciele urzędów i organizacji biznesowych.

Odwiedzający oraz uczestnicy spotkania zasięgnęli informacji na takie tematy, jak odnawialne źródła energii: **fotowoltaika, farmy wiatrowe, bioenergia, efektywne wykorzystanie energii oraz energia skojarzona, budownictwo ekologiczne, chemia, wyzwania biznesowe, polityka energetyczno-klimatyczna, oświetlenie uliczne i przemysłowe, gospodarka odpadami oraz wodnościekowa**. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się też tematy związane z finansowaniem inwestycji proekologicznych.

Wydarzenie merytorycznie wsparli: Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska, Mazowiecka Agencja Energetyczna, Wielkopolska Agencja Zarządzania Energią, Związek Banków Polskich, Agencja Nieruchomości Rolnych, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Instytuty Naukowo-Badawcze i wiele innych podmiotów.

Po zakończeniu Forum, odbyła się Gala, na której wręczone zostały statuetki Lidera Zrównoważonego Rozwoju oraz certyfikaty Programu Promocji Rozwoju Przedsiębiorczości. Nagroda, jaką jest statuetka Lidera Zrównoważonego Rozwoju to wyróżnienie ustanowione przez organizatora w porozumieniu z patronami i partnerami Programu Promocji Rozwoju Przedsiębiorczości. Nagradzane są osoby, firmy i instytucje, które podejmują działania nakierowane na oszczędność energii, poszanowanie i ochronę środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i społeczną odpowiedzialnością biznesu. Listę nagrodzonych ustala corocznie Kapituła Lidera PPRP.

Wręczone zostały także certyfikaty i nagrody specjalne przyznane przez Partnerów Merytorycznych VI Forum Gospodarczego „Energia i Środowisko”.

Gałę poprowadził Pan Conrado Moreno a wzięło w niej udział kilkuset przedsiębiorców i samorządowców z całej Polski. Pełna relacja dostępna jest na <http://www.eis.org.pl/vi-forum>.

PARTNERSTWO PUBLICZNO-PRYWATNE W BUDOWNICTWIE

29 stycznia 2013r.

Ponad czterdzieści osób uczestniczyło w Seminarium organizowanym przez Kancelarię Ślązak, Zapiór i Wspólnicy. Tematem przewodnim seminarium była problematyka budownictwa komunalnego w projektach PPP. Wśród zaproszonych gości znaleźli się liczni przedstawiciele samorządów oraz inwestorzy prywatni. Uczestnikom przybliżona została tematyka prawno-ekonomicznego modelu współpracy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego przy realizacji samorządowych projektów inwestycyjnych.

Wśród poruszonych zagadnień znalazły się:

- *Idea i sposób funkcjonowania PPP;*
- *Jakie przedsięwzięcia można realizować w formule PPP;*
- *PPP jako alternatywa dla budownictwa komunalnego;*
- *Jak przygotować i przeprowadzić projekt PPP;*
- *Analiza opłacalności przedsięwzięcia determinantem realizacji projektu;*
- *Tryb wyboru partnera prywatnego w aspekcie ustawy o PPP;*
- *Wyliczenie wynagrodzenia partnera prywatnego poprzez szacunek pożytków ze wspólnego przedsięwzięcia lub ustalenie dopłat ze strony partnera publicznego;*
- *Marketing i promocja produktu PPP.*

SZiP

ŚLĄZAK,
ZAPIÓR
I WSPÓLNICY

Źródło: www.kancelaria-szip.pl

STATUS QUO POLSKIEGO PPP a niemieckie doświadczenia

Konferencja zorganizowana przez AHK Polska 30 stycznia br. w Krakowie była pierwszym w Polsce publicznym spotkaniem przedsiębiorców i przedstawicieli instytucji kontrolujących. Wśród referentów i uczestników dyskusji obok przedstawicieli NIK, CBA, MG, MRR czy PKO byli także Bernhard Müller z Federalnego Ministerstwa Finansów z Berlina oraz Bernward Kulle z ÖPP Deutschland AG*.

Prowadzący konferencję Robert Stankiewicz, dziennikarz TVN CNBC, otworzył spotkanie zaskakującą dla niektórych informacją, że pierwszy projekt noszący znamiona partnerstwa publiczno-prywatnego został zrealizowany V wieków temu we Francji (1554r.) i dotyczył przepraw przez kanał de Craponne. W jakim punkcie jest Polska, gdzie ustawa o PPP weszła w życie przed trzema laty? Udział Polski w europejskim rynku PPP szacuje się na 1,7%, podczas gdy dla Hiszpanii jest to 11%, a dla Wielkiej Brytanii - lidera w tym zakresie - 53%. Ta sytuacja ma jednak też dobre strony - możemy się uczyć na cudzych błędach i korzystać z dobrych rad. Bernward Kulle wskazał, że ÖPP chętnie wspiera Polskę w zakresie przekazania własnych doświadczeń w tym zakresie i już współpracuje z MRR. A jest się z czego uczyć.

Tylko w 2012 roku w Niemczech zrealizowano 14 projektów na 300 mln Euro. Na tym rynku największy sukces mają szanse odnieść firmy, które działają szybko i są dobrze zorganizowane, a nie koniecznie największe. Jeśli chodzi o kryteria wyboru przy realizacjach PPP to 60% stanowi jakość, a 40% cena. I należy pamiętać, że realizacja projektu w formule PPP zawsze oznacza zaciąganie długoterminowego długu, jak podkreślił Kulle. Bernhard Müller wskazał, że najbardziej skomplikowana kwestia, jaką jest rozliczanie i księgowanie projektów w formule PPP powinna zostać opracowana w debacie europejskiej. Podczas panelu dyskusyjnego Kulle przyznał, że w Niemczech nie ma jednej centralnej jednostki doradczącej czy certyfikującej, ale jest wiele centrów kompetencyjnych. W odpowiedzi Dyrektor Ewa Swędrowska-Dziankowska z Ministerstwa Gospodarki poinformowała, że pod MG został podpięty wydział, który będzie się zajmował zbieraniem przykładów dobrych praktyk. Także w MRR od stycznia 2013 działa departament wspierania projektów PPP. Przedsiębiorcy odnieśli się sceptycznie do dublowania jednostek o podobnych zadaniach w każdym z ministerstw postulując za jedną organizacją, która pełniłaby także rolę doradczą. Podmioty przystępujące do PPP zarówno po stronie biznesu, jak i samorządu powinny korzystać z usług doradców komercyjnego i państwowego, który obiektywnie zapewni, że zastosowane rozwiązania i zapisy umów są bezdyskusyjnie poprawne. Marcin Jędrasik MRR (Departament Przygotowania Projektów Indywidualnych) podkreślił, że z punktu widzenia ministerstwa najważniejsze są projekty hybrydowe łączące PPP z funduszami unijnymi.

Konferencja zbiegła się z zakończeniem kompleksowego audytu NIK w obszarze partnerstwa publiczno-prywatnego. Wiceprezes NIK Marian Cichosz stwierdził, że kontrola PPP jest przełomowa i ma pomóc w znoszeniu barier w stosowaniu tej formuły w Polsce. NIK ma nie tylko identyfikować nieprawidłowości, ale także pomóc tym, którzy są kontrolowani.

Zarówno Antoni Juraszek ze Szpitala Powiatowego w Żywcu, jak i Leszek Ceran z Bilfinger Berger Budownictwo SA bardzo pozytywnie wyrażali się na temat kontroli, którym zostali poddani przez NIK i jakości tej współpracy. Wiceprezes NIK podkreślił wielokrotnie, że owszem instytucja, którą reprezentuje jest i pozostanie organem kontrolnym, ale jej celem nie jest utrudnianie za wszelką cenę inicjatyw firm.

Podobną opinię wyraził Andrzej Baś, Kierownik Dep. Postępowania Kontrolnego w CBA, podkreślając jak duży potencjał dla rozwoju gospodarki tkwi w firmach budowlanych, a PPP to jedna z najlepszych formuł inwestycji na obecne czasy. Kontrole Biura nie powinny w żadnym wypadku odstraszać od podejmowania kolejnych zamiarów inwestycyjnych.

Zasadniczo obok funkcji kontrolnych CBA ma także zadania edukacyjne. Jako przykład tej działalności Baś podał przeszkolenie ok. 300 pracowników gmin w zakresie praktyk antykorupcyjnych. Wszyscy uczestnicy paneli dyskusyjnych zgodzili się, że PPP stymuluje rozwój gospodarczy. Partnerstwo jest korzystne zarówno dla podmiotów publicznych, jak i inwestorów prywatnych, dlatego tak ważna jest jego popularyzacja w Polsce. Jednak pomimo wysiłków MG w tym zakresie te działania są mało efektywne. Wśród głównych przyczyn tak niskiej popularności modelu PPP wymieniano w pierwszej kolejności brak jednolitych standardów i procedur, zachowawczą postawę władz publicznych oraz brak dobrych praktyk z polskiego rynku. Wielu uczestników paneli zgodziło się, że sektor publiczny myśli krótkowzrocznie, bo koncentruje się wyłącznie na finansach. A przedsiębiorca musi działać w perspektywie długoterminowej jeśli zatrudnia, jak przykładowo Erbud SA, 1800 pracowników. Padło też parę racjonalizatorskich propozycji, jak ta podana przez prezesa Dariusza Grzeszczaka (Erbud SA) aby NIK nie dzielić na delegatury regionalnie a kompetencyjnie, tak aby poszczególni urzędnicy dysponowali wiedzą z konkretnych branż.

Żywa dyskusja podczas konferencji, która była kontynuowana w trakcie lunchu oraz podziękowania składane na ręce organizatorów potwierdziły, że niewątpliwym sukcesem konferencji był dobór panelistów i otwarcie wyrażane racje i sugestie zarówno ze strony biznesu, jak i jednostek kontrolujących oraz ministerstw.

* ÖPP Deutschland AG

Firma ÖPP Deutschland AG [Partnerschaften Deutschland] jest niezależnym przedsiębiorstwem doradczym dla publicznych zlecających, którego zadaniem jest promowanie partnerstw publiczno-prywatnych (PPP). Firma została założona w listopadzie 2008 pod kierownictwem Federalnego Ministerstwa Finansów oraz Federalnego Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Rozwoju Młast.

RENEXPO® Poland

3-cie Międzynarodowe Targi Energii Odnawialnej i Efektywności Energetycznej

...for a powerful future

- » Międzynarodowe Targi i Konferencje branżowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym
 - » Fora branżowe i spotkania kooperacyjne
 - » Renewable Energy Award powered by RENEXPO® Poland
 - » i wiele innych wydarzeń towarzyszących
- ...tu spotyka się branża OZE!

Z kodem ForumPPP_RENWA13 - 10% rabatu na powierzchnię wystawienniczą

16 – 17.10.2013
Centrum EXPO XXI w Warszawie

Kontakt: Tel: +48-22-266-02-16; info@renexpo-warsaw.com; www.renexpo-warsaw.com

www.ippp.pl

ul. Noakowskiego 24, 00-668 Warszawa
tel.: (22) 435 95 02, 510 237 765, fax: (22) 482 10 50
e-mail: info@ippp.pl